

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10d BROJ 298

LONESTAR - JIM

G. F. Unger:

LONESTAR — JIM

G. F. Unger: LONESTAR-JIM
Naslov originala: LONESTAR-JIM
Copyright: Bastei - Verlag, Gustav H. Lübbe,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik
Prijevod: Sonja Novak
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« - Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja - n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 - Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković - Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 - Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-258 - Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Sam Troop skine rezervni kotač pa se s mukom sagnu da ispod kola izvuče balvan za njihovo podizanje. Osvrće se za povećim kamenom, a jedan leži u njegovoj blizini. Iako kamen teži barem pedeset kilograma, starac ga bez velike muke dovlači do kola. Postavi ga pod balvan, te se obrati svojoj kćeri:

– Jenny, skini taj prokleti slomljeni kotači i umetni novi. Možeš ti to, snažna si i spretna kao kakav momak. Naprijed, Jenny!

Svom svojom težinom pritisuje balvan prema tlu, sve dok se kola svojim prednjim dijelom nisu tako izdigla da prednji kotač slobodno visi u zraku.

Od napora mu iskoče vratne žile i odjednom zadržću ruke. Iz nosa i usta navre mu krv. Kako je pritisak njegova tijela naglo popustio, balvan ga, odskočivši u zrak, baci u visinu.

Tijelo starog čovjeka padne bezivotno na zemlju.

Jenny je potrebno nekoliko sekundi da shvati tragediju koja se zbila. Pokri lice obim rukama i ramena joj se zatresu od plača.

– Oče, dragi moj oče – zariđa ona. Na um joj padnu riječi, koje je bio izrekao pred njom: Brza smrt bez muke. Sada mu se ta želja ispunila, smrt ga je zatekla iznenada i brzo. Mora da mu je od velikog napora pukla žila kucavica.

Jenny je ostala sama. Jedina je živa od male skupine koja se kolima uputila u Warsun.

Zna da joj nema pomoći, ako ostane plačući uz mrtva oca. Mora odmah nešto poduzeti!

Podigavši uplakano lice, opazi na svoj užas pet ratnika iz plemena Komanča.

Polako se saginje i iz očeva opasača vadi kolt. Ostane u klečećem položaju čekajući.

Komanči još uvijek nepomično stoje.

Zapadajuće sunce obasjava njihova do pasa gola, okerom i kobaltom obojena tijela. Peticarica ratnika i uplakana djevojka šutke se promatraju. Ona duboko uzdahne ne shvaćajući što oni zapravo čeka ju.

Konačno zadjene kolt za pas, ustane i dohvati lopatu. Pokopa svog oca i pokrije ga humkom. Radeći to, ne ispušta iz vida Komanče.

Odjednom začu s istoka topot potkovanog konja. Kola joj zaklanjaju vidik, pa se pomakne. Vidi da je jahač na konju bijelac, iako mu je koža tako preplanula da sliči na neobojena Indijanca.

Odjeven je poput prerijskog jahača, a kako mu šešir visi na vrpici zabačenoj za leđa, vidi se njegova žarko crvena kosa koja, obasjana zadnjim sunčevim zrakama, plamti poput nekog signala.

Taj visoki muškarac surova izgleda jaše na ružnom i neugrpnom konju.

Polako se približava njenim kolima i kao da ne primjećuje petoricu Indijanaca.

Jennifer Troop sada zna što su čekali.

Kada se crvenokosi jahač sasvim približio, Jennyfer se suoči s mirnim i bistrim pogledom njegovih čeličnosivih očiju.

Stranac se zaustavi, malo podigne lijevu ruku na pozdrav i kimne.

Progovori slijedeće riječi blagim i nemarnim glasom.

— Mladiću, ova petorica su samo izvidnici. Neće mirovati

dok s nama ne dovrše. Sjedaj na svog konja, momče!

Govoreći to, dojahao je do nje i ugledao svježi humak i oštećena kola.

— Izgubio si oca, zar ne?

— Jesam — promrmlja Jennifer. Okrećući mu leđa, prilazi svome konju. Kad je uzjahala, stranac se osupnuto strese, jer tek sada primjećuje da je govorio djevojci.

— Oprostite, gospodice, reče gledajući u nju začudeno. Rukom prelazi preko svoga lica i lagano zatrese glavom. Pogled mu je ozbiljan i pun topline.

— Ovo je suviše surova zemlja za žene — reče. — Morate sve ostaviti, gospodice. Spušta se noć, pa ćemo možda umaći ovim ratnicima. Pojašimo!

Potjera konja, ni ne pogledavši Komanče. Jašući prema sjeveru prelaze uzvisinu za uzvisinom i tako jašu mnoge milje. S neba svjetlucaju zvijezde, a negdje u daljini čuje se zvižanje vukova.

Jennifer slijedi neznanca s ošjećajem potpunog povjerenja.

Kad su malo zastali da konji predahnu, ona će tiho:

— Ja sam Jennifer Troop, gospodine. Bili smo krenuli u Warsun gdje je moj brat osnovao liniju za prijevoz tereta. Otišli smo nakon što je moj otac posvršavao neke važne poslove. Warsun je trebao biti početak našeg novog života, jer je moj otac, putujući stazama Santa Fea, prilikom jednog napadaja bandita izgubio svu svoju imovinu. Da, htjeli smo u jednoj novoj zemlji započeti novi život!

— U svakoj zemlji ima ban-

dita. Svuda se čovjek mora boriti za svoja prava, ali sam čuo da su baš na putovima Santa Fe svi tovarni transporti osuđeni na propast.

Počne zamatati cigaretu i zagleda se u djevojku.

— Ja sam Jim Ward — progovori napokon. — I mene vodi put u Warsun. »Ratno suncé«, kako čudno ime za grad, zar ne? Ako nas sreća posluži, možda ćete za tri dana biti kod svoga brata, Jeenifer. Hrabra ste vi djevojka! pojašimo! Moram i nadalje brisati naše tragove tako da za sutra Indijancima zadamo posla. Vjerojatno će pokušati da nas presretnu, pa zato moramo jahati zaobilaznim putem. Pa, Jennifer...

Zaklanjajući plamen tako spretno da mu se odsjaj jedva vidio na licu, zapali cigaretu.

— Još uvijek se čudim — reče ona — zašto nas ova petorica nisu sama napala.

— Oni me znaju, i to vrlo dobro — odgovori Jim Ward blago. — Sproveo sam nekoliko stada iz Teksasa u Abilene, i vodio karavanu kola do Kansas Cityja i Fort Laramieja. Da, oni su me onda dobro upoznali.

Zgazi cigaretu i pride svom konju.

Uzjaše i Jennifer. Prije nego li potjera svog konja, ona zapita:

— A šta vas vodi u Warsun, Jime Warde?

— Grad me unajmio. Sklopio sam ugovor s tim mladim gradom. Ja sam novi šerif, zovu me još i Lonestar-Jim.

Djevojka duboko uzdahnu.

— O vama sam čula nekoliko legendi, Jime — reče ona.

— Vi ste vuk samotnjak, koji stavlja uvijek nove zvijezde na svoju košulju i koji se sam bori za pravdu. Vi ste, naravno, toliko osamljeni, kao jedna jedina zvijezda na noćnom nebu. Vi ste, dakle, Lonestar Jim!

Vidjela je u odsjaju zvijezda kako zablistаше njegovi bijeli zubi.

*

Jašu bez prekida čitavu noć i polovicu slijedećeg dana. Onda, skriveni spavaju do sumraka. Zatim projašu i slijedeću noć i ujašu u uski klanac.

Ovdje ima vode, nešto trave, a grmlje i stijene pružaju odlično skrovište. Djevojka nakon hladnog obroka odmah zaspi. Dani provedeni u sedlu i za čvrste su muškarce dovoljan napor. Konji su im jako iscrpljeni.

II

Na dodir Wardove ruke na svom ramenu, Jennifer otvori oči. Htjede ga nešto zapitati, ali joj on rukom zaklopi usta. Leži blizu nje i šapće joj u uho:

— Ostanite mirni, Jennifer, pronašli su nas. Tu je petoro naših starih prijatelja. Pokušat će nas zadržati da ne umaknemo njihovoj glavnini. Moramo se boriti, djevojko!

Tek nakon tih riječi skine svoju ruku s njenih usta. Jennifer dršćući ustaje. Već je rana večer.

Kroz otvor između stijena djevojka vidi veći dio klanca, ali ne primjećuje da se tamo bilo što pokreće. Iza nje, u jednoj udubini u stijeni, čuje se lagano kretanje njihovih iscrpljenih konja. Ona podiže oči i pogledom prijede preko gornjih rubova litica.

I onda spazi da se dim diže put neba.

Jim Ward još čuči uz nju.

— Tja, to je ono — reče blago — otkrili su da smo u klanca. Jedan se uzverao uz drugu stranu stijena i, sad šalje dimne signale ostalim ratnicima. A preostala četiri negdje su u našoj neposrednoj blizini. Jenny, da li se bojite?

Ona pogleda na tren u njega i vidi da je on neustrašivi borac. Iako je ozbiljan i napet, iz njega zrači veliko samopouzdanje.

Valjda nikada ni ne pomišlja da bi mogao poginuti ili biti ubijen. Ona osjeti da u njega ima neograničeno povjerenje.

Zatrese niječno glavom, pa mu odgovori:

— Jime, pa vi ste uz mene. Kako bih se onda mogla bojati? Vična sam rukovanju oružjem.

Dohvati očev opasač pa ga prebaci koso preko ramena, tako da joj drška kolta visi između ruke i rebara, kao da ga nosi na opasaču pod pazuhom.

Jim Ward brzo smota gunjeve. Pognuto se prišuljaše konjima. Djevojka vidi da su već osedlani i spremni za put. To mora da je Jim učinio dok je ona spavala.

Jim učvrsti gunjeve iza sedla.

— Iz klanca moramo izaći prije nego što se ovdje skupe svi ratnici. Uхватите konje za uzde s vaše lijeve i desne strane, tako da vas oni štite. Indijanci nerado ubijaju konje, jer oni za njih predstavljaju najveću vrijednost. Slijedite me na udaljenosti od dvadeset koraka, Jenny. Dakle, naprijed!

Brzim pokretom izvuče pušku iz držača na sedlu, uzme je u lijevu ruku i ode.

Korak mu je lagan i klizi. Ima vrlo široka ramena, a uske bokove. Noge su mu duge i malo iskrivljene. Njegov crni šešir stetson opet mu visi prebačen na leđa, a crvena kosa plamti kao svjetiljka u noći.

Djevojka uhvati konje sa svake strane po jednog i pode za njim.

Izlaze iz stijena, te dnom klanca zaokreću udesno. Jennifer ne ispušta iz vida muškarca pred sobom koji se vrlo oprezno i vrebajući približava izlasku iz klanca.

Šulja se kao vuk ili tigar, pomisli ona.

Klanac iznenada završava u kanjonu, punom gromada stijena, šumovitih otoka i grmlja. Srebrni potok vijugajući probija put. Obronci se stepenasto pretvaraju u visoravni, a šuma se pruža sve do njihovih gornjih rubova.

Odnekud se začu pučkanje prepelice. Jim Ward, koji upravo izlazi iz klanca, odjednom poput jelena, poskoči naprijed u kanjon. Onda se okrznu o jednu nižu stijenu i uz šušanj nesta u grmlju.

— Ostani u klanca! — oštro poviče prema djevojci.

Jennifer odjednom začu fijuk odapetih strijela i pogodak pušcanog metka u gornji rub stijene.

Pritjera konje uz stijenu klanca, ali i nadalje napeto promatra događaje u kanjonu. Kraj klanca leži pred njom kao na pozornici, a početak kanjona, u kojem se sada sve od-

vija, izgleda kao pozadina te pozornice.

I nadalje se čuje jasan zvižduk odapetih strijela. One sa tri razne strane dolijeću u grmlje, u koje je Jim Ward posrnuo s niske stijene. Iz udaljenih gornjih stijena čuje se u razmacima pucnjava iz puške.

Jennifer prožme užasan strah da je Jim Ward već pogođen. Tiho ga zazove, ispusti konje i izvuče iz džepa na sedlu očevu novu vinčesterku. Kad se spremila da napusti zaklon iza konja, začuje tri oštra pucnja iz Jimove vinčesterke, koji su nevjerojatno brzo slijedili jedan za drugim.

Nakon kraćeg pucnja začu se prodoran krik koji naglo zamre.

Onda zavlada tišina.

Djevojka zastane na trenutak, a onda požuri prema izlasku iz klanca. Prije nego što se uspjela šćućuriti iza jednog kamena u blizini stijena, prozui joj, tik uz uho, metak iz puške i zabije se u stijenu. Krhotine kamena lako joj rane obraz. Sada, kad je dobro zaklonjena, izvuče cijev puške preko kamena.

Još jedan metak udari u stijenu kraj nje. Strijelac mora da se nalazi na obronku točno nasuprot njoj.

• Opet začuje štektanje Wardove vinčesterke. Dva pucnja, jedan za drugim.

— Ah — uzdahne djevojka, i ugleda Jima, kako s koltom u ruci istrčava iz grmlja u kojem je ostavio pušku. Oko njega fijuću strijele i zabadaju se u zemlju.

Ovi strijelci nisu u Jeenniferinom vidokrugu, ali vidi da je

Jim Ward pokleknuo, i odjednom iz kolta ispucao sve metke. Gotovo da i nema razmaka između pojedinih pucnjeva.

Odnekud dopre stenjanje.

Jim se otkotrlja po tlu do nekog malog stabla uz potok koje mu donekle pruža zaklon. Ali strijele više ne fijuću zrakom!

Jenniferi se ote uzdah olakšanja — sve joj je jasno. Ovaj čovjek hrabro je pred njom istrčao u kanjon. Bojao se da će Indijanci nasrnuti kad djevojka s konjima izade iz zaklona. Zato je odjednom iskočio iz klanca i bacio se u grmlje. Time je želio postići da napadači otkriju svoje položaje, gađajući u njega. To je i postigao i potpuno sam dobio borbu za njihov spas.

Jennifer ga promatra kako puni kolt. Divi se njegovoj neustrašivosti, divi se jer je potrčao prema svojim protivnicima, znajući da će ga oni obasuti strijelama.

— Lonestar-Jime — prošapće djevojka — Lonestar-Jime, ti si zaista muškarac koji vjeruje samo svojoj zvijezdi i koji se sam bori protiv svake opasnosti!

Promatra kako ustaje i s koltom u ruci trči prema grmu u kojem je ostavio pušku. Pritom stalno gleda u gornje rubove stijena na kraju klanca. Tek nakon što je dohvatio svoju pušku, poviče: — Dodite sada s konjima, Jenny!

Ona ga poslušala.

Kad je stigla do njega, on će ubrzano:

— Dalje! Idite dalje s ko-

njima i tek nakon sto metara, pričekajte me.

Opet ga poslušaj bez riječi. Ogleda se za njim i vidi da ju slijedi hodajući natraške. Oči su mu još uvijek uprte u gornje rubove stijena, a pušku drži spremnu za pucanje.

I djevojka sada misli na petog Indijanca koji je, gore, na zaravanku, palio signalnu vatru. Nakon sto metara ona se zaustavi.

Jim Ward sada hoda post-rance. Baš kad je stigao do nje, pomoli se gore na stijeni lik jednog ratnika, koji prijeteci strese svojom puškom prema njima... i opet nestane.

Kad Jim Ward pogleda u djevojku, na usnama mu zatitra gorki smiješak.

— Pojašimo — reče — ovi su nam zaista mogli presjeći put za Warsun. Ali sada smo svladali prepreke. Imali smo sreće, Jenny.

Popnu se na konje i odjašu.

Nakon sat jahanja kanjon pred njima otvori se u daleku ravnici. Još nekoliko milja jašu u galopu. Onda se spusti noć i zaogrne sve svojim crnim plaštom.

III

Kad su s istoka zasjale prve zrake sunca, zaustave se u nekom isušenom koritu potoka da se odmore. Pred njima je velika ravnica koju lanac brežuljaka gotovo pravilno dijeli u dvije uzdužne polovice.

Na južnim obroncima ovih brežuljaka leži grad Warsun.

Muškarac i djevojka dugo šutke gledaju prema njemu. Onda Jim Ward podigne ruku i pokaže:

— Od istoka će željeznička

pruga voditi kroz brežuljke. Jenny, prije nego što sam sklopio ugovor s gradom, dobro sam se raspitao o prilikama koje tamo vladaju. Dolje su dva grada: na južnim obroncima brežuljaka Warsun, a na drugoj strani, koju nam zastiru brežuljci, Faro City. Oba se grada takmiče da postanu sjedište budućih pokrajinskih vlasti, jer će novo središte dobiti i željezničku stanicu, pa će se tračnice usmjeriti ili s desne, ili s lijeve strane brežuljaka. Dolje se, dakle, politika vodi punom parom. Jenny, moja briga kao budućeg šerifa mora biti da Warsun postane miran grad za sve žitelje pokrajine, da se u njemu unaprijedi trgovina i da ne ostane divlje naselje u koje se miroljubivi putnici ne usuđuju niti ući. Vidjet ćemo kako će se to odvijati!

Njegov smiješak nije radostan, a iz čelično-sivih očiju iskri tvrdoća.

Na te riječi djevojka kimnu glavom. Sad i ona pokazuje dolje.

— Moj brat je tamo osnovao teretnu liniju. Ako Warsun dobije svoju željezničku postaju, naše će poduzeće čitavu pokrajinu opskrbljivati robom svake vrste.

— A ako se stanica podigne na drugoj strani, u Faro Cityju? — zapita blago Jim.

— Onda moj brat neće dobiti dozvolu — onda će konkurencija s one strane brežuljaka opskrbljivati zemlju potrebnom robom — tužno će djevojka.

Jim Wardov smiješak i opet nije radostan.

— Onda vi, Jenny, zacijelo od

srca želite da ukrotim taj divlji grad i iz njega stvorim najmiroljubivije mjesto čitave zemlje, tako da mu, kod izbora za glavni grad pokrajine, pripadne najveći broj glasova.

Ona ga ozbiljno pogleda, a on prvi put pomisli, kako bi ona, u nekoj prikladnoj haljini, bez sloja prašine na licu, s raspuštenom dugom kosom i svim onim djevojačkim sitnicama, morala biti prava mala lijepotica.

Posmatra liniju njenih usta i tanki luk obrva. Njene jabučne kosti na licu malo su izbočene, a njene usne pune i meke u isto vrijeme. Oči su joj ponekad plave, a ponekad svjetlucaju zeleno. Kako su joj hlače, košulja i kaput preveliki, nitko ispod njih ne naslućuje djevojku.

Njegov pogled uzvraća smiješkom. Vide se njeni bijeli, čvrsti zubi, Zapita ga:

— Zašto me tako gledate, Jime? Da, morala bih vam biti zahvalna ako upokorite taj divlji grad, ali ja zaista ne želim da tamo budete šerif. Zašto ste me tako gledali, Jime? Već smo tri dana zajedno, a vi me još nikada niste tako...

— Upravo sam ustanovio da kad otkrijete vašu skrivenu kosu ispod šešira i prestanete nositi ovu preveliku mušku odjeću, morate, u najmanju ruku, biti lijepi. Nadam se, da će vaš brat biti u stanju da vas dovoljno zaštititi dok ja ne ukrotim grad...

Ona ga nakon tih njegovih riječi čudno pogleda. Kad progovori, glas joj, doduše, zvuči čvrsto, ali se usprkos sloju pra-

šine na licu vidi da je pocrvenjela.

— Jime, vjerojatno me nećete ni prepoznati, a možda ćete se i zaljubiti u mene. Svi se muškarci zaljubljuju u mene!

Zadnje riječi izgovara gotovo prkosno.

Ali on polagano zatrese glavom:

— Za mene ne postoje žene, a vi, Jenny, nemate razloga da mi budete zahvalni. Vi ste djevojka na svome mjestu: hrabra, dobra i sjajna. Ali jednog ćete se dana možda stresti od jeze kad me vidite kako s koltom u ruci krstarim divljim gradom, kad se budem borio ili ubijao! Možda ćete vidjeti kako krvav puzim kroz prašinu, ili kako bez milosrđa sređujem druge muškarce. To se ne sviđa ni jednoj djevojci! Tri smo puna dana bili dobri drugovi. Neka i ostane na tome.

Polako se digne i pride svom konju.

Ali ona mu tihim glasom reče:

— Jednog dana ćete se promijeniti i započeti iznova. Jime, ja to znam!

Onda i ona pride svom konju. Uzjašu i krenu put grada. Staza često vijuga i ulazi sve dublje u dolinu.

Oko podneva prelaze preko nekog potoka. Zastaju na čas, da se konji napoje. Ali ubrzo kreću dalje, jer žele još za dana stići u Warsun.

Na pola milje od grada, Jim zastane posljednji put.

— Sada morate sami dalje, Jenny, reče hrapavim glasom.

— Mnogo sreće, djevojko!

Možda ću vam se uskoro moći diviti u pravoj haljini. Sada će me vaš brat zamijeniti i povesti brigu o vama.

Nasmiješi joj se, ozbiljno i sjetno, podigne ruku na pozdrav i potjera konja sa staze.

Jennifer Troop gleda kako odlazi. Shvaća da zaobilazi grad i da će u nj ući kroz neku malu pokrajnu uličicu. Uzdahne s gorčinom i promrmlja:

– Lonestar-Jime, ja te ljubim! O ti osamljeni vuče! Kad bi barem uskoro i ti mene zavolio!

A tamo prijeko Lonestar-Jim zastaje za jednim šumarkom, kako bi se, neprimijećen prikrao gradu i na svoju košulju stavio šerifsku zvijezdu prije nego započne s borbom.

*

Između najamne konjušnice i kovačnice vodi uska uličica prema glavnoj ulici grada. Kroz nju Jim Ward usmjeruje svog brazgotinama pokrivenog konja prema dvokrilnim vratima konjušnice, te ga, otvorivši ih, utjera u nju.

Neki starac sjedi na sanduku za zob i krpa staro sedlo koje je na kozlicu pred njim. Podigne pogled prema Jimu Wardu koji silazi s konja i skida privezani zavežljaj. Onda mu dobaci:

– Vidi se da ste čovjek, koji sam zbrinjava svoga konja. Slobodna vam je ona treća pregrada s lijeve strane. Vi ste Lonestar-Jim, zar ne? Cijeli grad s nestrpljenjem očekuje novog šerifa. Vi ste već treći, gospodine, a oklade nisu povoljne za vas. S druge strane brežuljaka leži Faro City iz ko-

jeg uvijek nanovo dvonožni tigrovi upadaju u naš grad i tu priređuju surove zabave. Čuvajte se, Lonestar-Jime!

– Hvala za savjet, Andy – nasmiješi se Jim. Posegne u džep i pruži starcu 20 dolara.

– Ovoliko ću vam plaćati svaki mjesec, ako se budete dobro brinuli za moga konja i ako moj pribor za jahanje bude u redu, starče.

Ne sačekavši odgovor, okrene se prema izlazu. Starac ga prati zamišljenim pogledom, koji onda svrati na dvostrukog orla u svojoj ruci.

– Dvadeset dolara! – promrmlja – bila bi zaista šteta da ustrijele ovog dvonožnog tigra. Možda bih trebao bolje pripaziti na njega da me češće podari kojim zlatnikom. Ali ja sam samo Andy Scott, nemoćni starac!

Jim Ward kroz dvokrilna vrata konjušnice izade na ulicu. Zastane da se ogleda. Pušku drži u desnoj ruci, a zavežljaj je prebacio preko lijevog ramena, te ga drži za remen, kojim je svezan.

Ogledava se i sakuplja prve dojmove o gradu. Točno preko puta je veliko opće skladište, a uz njega se nižu prodavaonica živežnih namirnica, brijačnica i sedlarska radionica. Onda slijedi prvi salun. Na kričavoj ploči iznad ulaza napisan je naziv: „Queen Hall.“

Desno od prodavaonice živežnih namirnica je sjemenarница, a onda mala ulica siječe red kuća. Ugaona zgrada je naročito ugledna.

„Warsunska banka – Steward Brown“ stoji na natpisu.

Ulicom se kreće malo ljudi.

Tu i tamo stoje neka odložena kola. Desno uz banku je poštanski ured. S donjeg kraja ceste upravo je dojurio šesteropreg i zaustavio se pred uredom.

Pogled Jima Warda je oštar i ispitujući. Promatra kuće, ljude i konje privezane o grede. Upravo je prošlo podne i grad djeluje vrlo tiho i mirno.

On se pokrene, prijede ceste i uputi se prema ulazu u „Queen Hall“.

Približio mu se na deset koraka kad iz njega izađe nekoliko ljudi. Pogledaju prema njemu, te mu zakrče pristup.

Jim stane tri koraka daleko od prvog muškarca iz grupe. Pogleda ravno u Burt Wagonerove hladne oči, te se oštro nasmiješi:

— Pa, Burte, zar svijet nije malen?

Burt Wagoner je visok, tamnokos i debeo. Zadnje tri godine još se više udebljao i izgleda još bahatije, samosvijesnije i netrpeljivije. Ponaša se poput suvremenog gospodara koji, vukući konce, upravlja svojim lutkama. Nad gornjom usnom su mu tanko, kao crta izbrijani brkovi. Obučen je u odijelo od najbolje tkanine, a u tamnozelenu svilenu kravatu zadjenuo je zlatnu iglu s velikim biserom.

Neko vrijeme šutke gleda u Jima Warda. Oči mu se na tren zaiskre, postanu oštre i ubojite, a zatim bezizražajne kao u kockara, koji prikriva svoje misli.

Konačno zakima glavom, izvuče iz vanjskog džepa svog dugog otmjenog kaputa debelu cigaru, odgrize joj vrh i ispljune ga pred noge Jima Warda.

— Daaa, — reče polako i blago — svijet je malen, nije dovoljno velik za nas obojicu, Jime. Trebao si odabrati neki drugi grad. Ovo nije Tombstone, u kojem si imao ogromnu sreću.

— Zar već sada tražiš kavgu, Burt? Samo naprijed, započni, oko tebe su sami momci i pol! Hajde, započni, ako sad odmah hoćeš obračun!

Jim mu tim riječima baci iza zov ravno u lice. Ostavlja svoj zavežljaj prebačen preko lijevog ramena, ali pušku učvršćuje pod pazuhom, a prstima desne ruke nehajno prelazi preko kolta, koji mu nisko visi s desne strane opasača. Oštro pogleda u muškarce koji stoje iza Burta Wagonera i odmah procijeni da su probisvijeti. To su kockari, prave kartaške zvižeri, a dvojica od njih su nekadašnji plaćeni boksači, koji sada u Wagonerovom salonu služe kao izbcivači i koji tuku po njegovom nalogu.

U Wagonerovom pogledu zaiskri žudnja za odmazdom. Ali onda duboko uzdahne i zakima glavom.

— Ne, danas ne, Lonestar-Jime! Ja ću izabrati trenutak! Želim vidjeti kako ćeš se izvući iz nevolja koje te ovdje očekuju. Ako i preživiš, nećeš sačuvati živce! A onda ću doći ja da se obračunam i ti ćeš doživjeti potpuni slom. Na vlastitim rukama i nogama ispuzat ćeš iz ovoga grada. Meni se ne žuri, Jime. Mogu to pričekati. Izašao sam samo zato da vidim da li si još uvijek onaj stari tigar, kojeg se sjećam. Vidim da si ostao isti. Ali ovo će biti zadnji grad po kojem ćeš se ponosno šepuriti!

– Makni mi se s puta!

Jim to ne izgovara ništa glasnije, nego što je prije govorio, a ipak mu riječi zvuče vrlo opasno. Zakorači naprijed, a Burt Wagoner uzmakne pred njim.

I Wagonerova pratnja se razdvoji da napravi prolaz Jimu.

Jedan od razbijača procijedi kroz zube:

– Šefe, ja bih ga u dvije minute sabio na veličinu koju želite. Pustite me da ga sredim!

– Ima vremena – zareži Burt Wagoner, te se vrati u svoj salun. Jim produži cestom a da se nije ni okrenuo. Uskoro stigne do hotela i ude. Za tezgom u predvorju stoji crnac, ali iz pozadine iskrasne sitni čovječuljak, kojemu sijeda kosa poput četke strši na glavi.

– Gospodin Jim Ward? – zapita.

– A zar postoji još netko s ovako crvenom kosom? – odgovori Jim, i konačno skine zavežljaj s ramena.

Mali žilavi čovjek mu brzo pristupi i strese ruku.

– Ja sam Tobijas Southman! Konačno ste stigli, Warde. Iz dana u dan sve je gore u ovome gradu! Pasji sinovi iz Faro Cityja stalno k nama šalju svoje razbojнике. Doseljenici i farmeri, čije glasove tako nužno trebamo, više se ne usuđuju doći u Warsun, jer ih ovdje čekaju samo nepravilike. Znaite, Jime, da ni tjedna dulje ne bismo više mogli čekati na vas. »Gruda snijega« će vas odvesti u dobru sobu i prirediti toplu kupelj za vas. Ja ću u međuvremenu pogledati da li je u mom skladištu sve u redu,

a zatim ću s ostalim džentlmenima doći da vas imenujemo šerifom. Daskora, Jime Warde!

Srdačno ga potapše po ramenu i požuri van.

Crnac izađe iza tezge, prihvati Jimov zavežljaj, te mu se obrati besprijeekornim engleskim jezikom:

– Ovdje me zovu »Gruda snijega«, a crnac u ovoj zemlji ne može birati ime. Izvolite me slijediti, gospodine.

– A kako ti je pravo ime? zapita Jim koračajući iza njega.

– Hanibal Cezar – odgovori ozbiljno crnac i preko ramena sumnjičavo pogleda u Jima. Ali Jim Ward je ozbiljan, te mu mirnim glasom reče:

– Ne čini ime čovjeka, Hani-bale. Njegova vrijednost ne ovisi ni o boji kože.

Crnac mu ne odgovori, ali kad su stigli u Jimovu sobu i ovaj započeo raspremanjem svojih stvari, on zastane na vratima pomno promatrajući novog šerifa.

– Trebaš li nešto? – prijazno ga zapita Jim.

– Ne, ne – promrmlja crnac – samo sam začuden, jer još nitko nije došao u ovaj grad, a da me nije nazvao prokletim niggerom koga treba najuriti.

– Svaki se čovjek mora pomiriti sa svojom sudbinom. Netko težom, netko lakšom. Moraš se stime pomiriti, Hani-bale, kad već živiš u ovome gradu. Možda će se i on jednoga dana pretvoriti u miran grad s ispravnim građanima, grad, u kojem će i crni ljudi imati svoje mjesto pod suncem.

– Da, ako vi dovoljno dugo

ostanete na životu, i ovaj će grad možda postati ispravan grad. Za deset minuta će biti dovoljno tople vode za vašu kupelj, gospodine. Kupaonica se nalazi iza trećih vrata od vaše sobe.

Još jednom ispitivački pogleda u Jima i žurno napušta sobu.

Dok je Jim iz zavežljaja vadio čisto rublje, pripremao pribor za brijanje i pregledavao svoje oružje, čuo je kako crnac nekoliko puta iz kuhinje dovlaci u kupaonicu teška vedra vrele vode.

Nekoliko minuta provede uz prozor - gledajući na ulicu. Tamo prieko je gradski zatvor i šerifov ured, iz kojega će za kratko vrijeme utjecati na život u ovom gradu.

Na čas pomisli na Jennifer Troop, od srca se nada da je kod brata u dobrim rukama i u sigurnosti.

- Da li je već obučena u haljinu? - zapita se u mislima.

Crnac zakuca na vrata i nakon nekoliko trenutaka, Jim je već sjedio u koritu do grla u vodi i pjeni sapunice.

Kad se čist i obrijan pojavio u predvorju, čekala su ga tri muškarca. Tobijasa Southmana već zna i on mu predstavlja i ostalu dvojicu.

- Ovo je sudac Lot Lowell, osnivač ovoga grada i ujedno i njegov gradonačelnik. A ovo je Steward Brown, koji vodi ovdašnju banku. Prema gradskim zakonima imamo, uz ostalo, i pravo imenovanja šerifa, što ćemo upravo sada i učiniti.

Jim dobro pogleda nove poznanike. Nakon kraćeg pregovaranja, oni utanače najbitnije

stvari, pa Jim prikopča šerifsku zvijezdu na svoje grudi.

IV

Predveče istoga dana Jim uđe u »Queen Hall«. Uz tezgu za piće stoji nekoliko muškaraca, većinom jahača, koji su dojahali negdje s planina. Za nekim stolovima igra se poker. Gotovo svi prisutni su pustolovi, kockari, lutalice: sve same izgubljene duše.

Jim ne otkriva ni jednog farmara ili doseljenika. Jahači uz tezgu gledaju oštro oko sebe i djeluju opasno. Bolje je ni ne pitati čime se bave. Ali i crno obučeni igrači su ovdje prisutni. Iz pokrajne dvorane, koja očito služi kao igračnica, čuje se zvuk zujanja kuglice u ruletu. Nekoliko djevojaka za razonodu s dosadom se kreće salunom.

Pogon još nije u punom jeku. Zastor nad malom pozornicom je spušten, a klavir na podijumu zaklopljen.

Sve je to Jim uočio kružeći brzim pogledom po salunu. Iako se prije njegova dolaska u prostorijama saluna čuo tihi žagor skupljenih ljudi, sada vlada mrtva tišina.

Oči svih prisutnih uprte su u njega. Vide da su mu grudi ukrašene zvijezdom i po tome znaju da je on novi šerif.

Njegova upadna, plameno-crvena kosa, najbolji je znak raspoznavanja.

Polaganim korakom prilazi tezgi za piće, iza koje rade tri barmena. Na njenom kraju stoji naslonjen Burt Wagoner, kao da je očekivao Jimov dolazak. Puši debelu cigaru i gleda prema njemu.

Jim Ward se zaustavlja blizu

Wagonera. Opet jednom susreću se njihovi, namjerno ravnodušni pogledi. Ali u sebi gaje duboku mržnju.

U Tombstoneu je Jim ubio Burtovog brata, a i sam Burt u njegovim očima nije drugo nego razbojnik bez savjesti.

Burt Wagoner progovori prvi:

– Dakle sad nosiš zvijezdu, Jime Warde. Mogao sam si misliti da će te put najprije dovesti k meni. O čemu se radi, šerife?

– U Tombstoneu sam te istjerao iz grada, mirno će Jim – a to ću učiniti i ovdje ako se ne budeš pridržavao propisa, koje ću ja donijeti.

– Slušam te – cerekajući odvrati Burt Wagoner i polako izvadi cigaru iz usta. Iz Jimovog pogleda zrači prezir i on nastavlja:

– U jedan sat lokali se moraju zatvoriti. Do onda ćeš zatvoriti salun. Gosti na ulazu moraju predati svoje oružje jer, dode li u salunu do pucnjave, zatvorit ću ga na nekoliko dana, ili zauvijek. Za sada je to sve što sam imao reći.

– Ja sam te čuo Lonestar-Jime, a čuli su te i moji gosti. Dakle, gospodo, predajte svoje oružje barmenima.

U dvorani se nitko ni ne pomaknu. Nakon nekoliko sekundi začu se promukli smijeh. Tri čovjeka ustanu da se razmaknu, pa onda zastanu.

Jedan glas kreštavo poviče:
– To ćemo odmah raščistiti. Došao je dakle veliki Lonestar-Jim, a mi smo veličanstvena braća Lorimer. U ovom smo se gradu uvijek odlično osjećali, a to kanimo i ubuduće. Hej, Lone-

star-Jime! Fućkamo na tvoju novu modu, idi do davola! Zar da netko od nas zatraži da mu predamo naše koltove? Prije nego što bismo to učinili, morali bi nas izrešetati kao sito. Hajde, Lonestaru, pokušaj samo! Već nam sada nisi po volji, pa ćemo odmah iskušati tvoju navodnu veličinu i snagu!

Jim pogleda u braću Lorimer i ozbiljno zakima glavom. Zna što će uslijediti. Sada za njega postoje samo dva izlaza: odstupanje ili borba. On je ukliješten!

Brzo promisli o svemu. Vlastita sigurnost mu nije važna. Zna što mu je dužnost i odjednom se više ničega ne boji.

On će se boriti!

Okreće se i polazi prema pokretnim vratima saluna, pa izgleda kao da želi uzmaknuti i otići bez riječi.

Začu se nečije cerekanje:

– Tako velik opet i nije taj Lonestar-Jim! Gle, podvukao je rep i uzmiče!

I drugi se sada smiju, ali kad je Jim gotovo stigao do vrata, poviče plavokosi Dan Lorimer oštro i divlje:

– Stani, Lonestaru! Tako se nećeš izvući!

Jim Ward se strelovitom brzinom okrene i ostane u pognutom položaju. Kolt mu je u ruci.

Trojica Lorimera više ne stoje raštrkano, nego jedan uz drugog, a to je Jim i želio postići svojim tobožnjim povlačenjem.

Dok je pucao, osjeti trzaje svog kolta. Vidi da su ravno u njega uperena dva revolvera i osjeti kako ga je metak okrznuo po licu, pa zatim po ra-

menu. Bacivši se postrance pod stolove, neprekidno puca.

Dim pušćanog praha ispuni dvoranu. Leti piljevina iz dasaka u koje se zabijaju meci, a preko jednog stola povaljen na leđa leži pogođen jedan od braće Lorimer. I Dan Lorimer jedva stoji na svojim nogama. Zadnjim snagama pokušava uperiti kolt prema Jimu, ali mu on ispada iz nemoćne ruke.

Zavlada takva tišina da se čuju riječi koje šapće Dan Lorimer:

— Pokazao ... si ... nam ... dobar ... trik ... Lone...

Pada ne dovršivši zadnju riječ.

Dim se širi dvoranom u kojoj još uvijek vlada mrtva tišina. Jim čvrsto drži svoj kolt; u kojem je još jedan jedini metak. Čeka.

Ali u dvorani su svi nepokretni i nijemi. Čak i Burt Wagoner mirno stoji izazašvši iz svog zaklona za težgom.

— Neka netko ode po liječnika — poviče tvrdo. Lijevom rukom pokazuje na Burtu Wagonera: — Salun se zatvara, Wagoneru. Ovdje je na mene izvršen napad. Vraćam se za deset minuta — ako do tada salun ne bude zatvoren, odvest ću vas u zatvor.

Postrance izlazi kroz vrata, brzo prelazi ulicu i dolazi do svog ureda. Sjedne za izbrazdani stol, napuni kolt i stavi ga na stol pred sebe.

Spuštene glave gleda u brazde po stolu. Svjestan je da ga se smrt dotakla.

Podigne glavu onog trena kad je netko pokucao na otvorena vrata i ušao. Ušao je vi-

soki, smeđokosi i u licu crveni mladić, zgodnog i odlučnog izgleda.

— Halo, šerife! Ja sam Eliot Troop. Dovedi ste moju sestru pa sam došao da vam se zahvalim. Žalim što nisam bio u salunu, jer bih vam olakšao posao. Čujte, Jime, za mene radi petero dobrih pratilaca pošiljki i četvero izvrsnih kočijaša. Ako su vam potrebni ljudi, uz čiju ćete pomoć uvesti u ovom gradu red, računajte na nas. To sam vam došao reći, Lonestar — Jime — ovdje ne možete biti bez prijatelja!

Pristupi stolu i ispruži ruku prema Jimu. Ali Jim kao da ne vidi ispruženu ruku, naglo ga hvata za kaput, privlači k sebi, grubo mu rekavši: — Ostavite to, Eliote! Prije bih si dao odsjeći obje ruke, nego da i vas uvučem u svoju borbu. Odlazite!

— Razumijem — odvrati mladi vlasnik teretne i poštanske prevozne linije. — Razumijem to. Ne zovu vas uzalud Lonestar-Jim, »Usamljena zvijezda«. Vi ne želite prijatelje i zbog Jenny nećete da me uvlačite u opasnost. Ali Jenny je još ponosnija od mene. Ona bi me popljувала kad bih vas ostavio da sami...

— Van — mladiću, zareži Jim. — Van! I prideš li mi ikada u namjeri da mi pomogneš, smlavit ću tebe prvog. Ti si zadnji čovjek, kojemu bih dopustio da mi pomogne.

Jenny je važnija od mene. Ne ostavljaj je nikada bez zaštite i idi!

— Idem, Jime, ali zaista želim da se sprijateljimo. Možda će ti moja pomoć ipak jednom

biti potrebna. I da znaš, Jenny te voli!

Rekavši to izade.

*

Spušta se noć. Eliotovi korači polako zmiru. Gradom vlada neobična tišina.

Jim pogleda prema »Queen Hallu«, koji je u potpunom mraku. Salun je zaista zatvoren. Razvuče usne na osmijeh bez radosti, te se pokrene. Gleda sve oko sebe budno i napeto i nalikuju vuku koji je prodro u rančersko dvorište. U odsjaju mjeseca blista šerifska zvijezda zadjenuta o njegove grudi. S puta mu se sklanjaju muškarci koje susreće, ali ni jedan ga ne pozdravlja. Oni mu samo oslobađaju prolaz. Kroči dalje ulicom, zagledava u trgovine i dugo promatra pročelja kuća. Nakon dva bloka nailazi na drugi veliki salun. Ispred njega u dvjema bačvama gori katran koji oko sebe širi smrad i osvjetljava natpis na šarenoj ploči:

Specijalni salun

Noel Maxwell

Glazba – ples – besplatna
zakuska.

Gleda u plamen koji suklja iz bačava tako visoko da došije skoro do greda koje podupiru drveni pokrov nad trijemom saluna. Odlučnim korakom prelazi cestu i ulazi u salun.

S obzirom na to da je »Queen Hall« zatvoren, salun je pun ljudi. Jim zastane na ulazu, te se osvrne oko sebe. Odmah su ga prepoznali i sada je pedeset pari očiju bilo uprto u njega, a on vidi da su svi odložili svoje oružje i da barmen upravo dvojici novo-

prispjelih jahača uzima puške, koje pohranjuje u jednu ispraznjelu policu za boce pod tezgom.

Kroz stražnja vrata ulazi u salun Burt Wagoner u pratnji gipkog čovjeka. Na maloj pozornici pleše i promuklim glasom pjeva neka plavokosa djevojka, kojoj se sada priključuje još pet plesačica.

Jim još uvijek gleda prema dvojici muškaraca. Sada i Burt Wagoner otkriva Jima i upozorava svog pratioca na nj. Gledaju u Jima netremice, Wagoner pogledom punim mržnje, a njegov pratilac nekako snishodljivo, pa progovori, ulagujući se:

– Vrlo ste tvrdi, šerife, ali ja se trudim da udovoljim vašim željama. Kako vidite, prisilio sam svoje goste da odlože oružje. Moji će se ljudi pobrinuti i zato da u salunu ne dođe do tučnjava i borbi oružjem. Ja sam Noel Maxwell. Upravo sam umirivao Wagonera i uvjeravao ga da ćete mu poslije ove lekcije, sigurno uskoro izdati dozvolu za ponovno otvaranje njegovog saluna. Svakako je bolje ostati u dobrim odnosima sa čovjekom poput Lonestar-Jima!

Nasmiješi se Jimu, ali su mu crte lica ostale nepomične.

– »Queen Hall« ostaje zatvoren – reče Jim blago. – Burt Wagoner ga može prodati ili dati u zakup. On ga više neće otvoriti, jer ja svoje poslove ne obavljam polovično. Pripazite na to da kod vas bude mir i red, jer će inače ovaj grad ostati bez ijednog saluna.

Noel Maxwell se strese, a oči

mu se suze na uske proreze. Prodorno gleda u Jima Warda.

Konačno se uspije svladati i sad mu na usnama opet zati- tra snishodljivi smiješak:

— Vi dakle namjeravate ugu- šiti zabavni život Warsuna, kako biste spriječili dolazak divljih momaka, zar ne?

— Brinem se o tome da War- sun postane miran grad — od- govori Jim Ward, te im okrene leđa.

Burt Wagoner procijedi kroz zube:

— Kladim se za sto dolara prema jednom dugmetu od hlaća da ovaj pasji sin neće dugo živjeti.

— Mislite li mene? zapita Jim Ward, okrećući se Wago- neru.

— Ne vidim drugog pasjeg sina u blizini, ludače?

— Platite odmah dva puta po pedeset dolara kazne za uv- ređu šerifa, ili ćete dvadeset dana u zatvor. Dakle, plaćate li, ili da vas povedem?

Opet zavlada tišina. Jimove riječi su jasno odjeknule salu- nom. Pozornica je prazna, a i muzikanti umukoše. Sve su oči uprte u Wagonera.

Taj zausti da prokune, ali mu Noel Maxwell brzo rukom pritisne rame.

— Plati Burt — reče — mo- raš se bolje svladavati. Plati kaznu!

Wagoner se sav trese od jada. Onda bez riječi vadi iz džepa pet novčanica po dvade- set dolara, koje mu Jim uzme.

— Mislim da ćete ubuduće biti pristojni Wagoneru — reče i polako napusti salun. Prati ga napeta šutnja.

V

Jim prolazi nekom malom uličicom. Tako je zadubljen u misli o Jennifer Troop da ga napad dvojice muškaraca zai- sta iznenaduje. Ta dvojica znaju dobro svoj posao, jer im ovo nije prvi put da iz mraka zaskoče nekoga da ga pretuku.

Prave su ljudeskare. Njihov napad je strašan. Vrebaju sa svake strane uličice i tek kad se Jim našao na sredini prije- laza, oni skaču na njega: prvi tako blizu da Jim više nije mo- gao izvući svoj kolt, pa se zato i baca prema njemu. Izbjegao je zamah teške šake, pa svojom glavom udara pod napadačevu bradu. Stade ga lupati šakama po tijelu, ali iznenada osjeti snažnu bol od udarca, koji ga iza leđa pogodio u rame, i koji mora da mu je zadan nekom teškom željeznom polugom. Si- gurno bi mu smrskao glavu da ju je pogodio. Bol u ramenu je upravo nepodnošljiva i njemu se čini da mu je pogodena ključna kost. Desna ruka i rame potpuno su oduzeti.

Instinktivno se baci ustranu, znajući da će uslijediti i drugi udarac. Otkotrlja se dublje u malu uličicu, jer su mu izlaz na cestu zagradili napadači koji sada kunući nasrću na njega.

Iz čučućeg položaja Jim se opet baci prema njima i bol- nim ramenom udari u nečije koljeno. Napadač padne preko njega, ali kad se Jim pokuša otkotrljati, on ga uhvati za noge. Stisak je tako čvrst, da ga se Jim ne može otresti. Sada napadač zaurla: — Na- vali Time, navali i dotuci ga!

Jim još uvijek leži na trbuhu, ali se jednim trzajem otkotrlja

u stranu. Svoje noge još uvijek, ni uz najveći napor, ne uspijeva osloboditi čvrstog stiska napadačeve ruke.

Vrh čizme zapara njegovo uho – i opet je udarac bio namijenjen glavi. Ovi ga razbijači zaista kane raskomadati.

Sad se drugi napadač svom svojom težinom navali na Jimova leđa i glavu. Osjeća tupu bol, kad ga licem udaraju o zemlju. Desna ruka mu je još uvijek ukočena. Napadač sada kleči na toj ruci i obim rukama nemilosrdno udara Jima po vratu i glavi. On se zdvojno bori i migolji po zemlji, kao neki napola zgaženi crv. Teške šake neprekidno udaraju po njemu. Nekako oslobađa noge i sada strelovitom brzinom i svom snagom udara oko sebe i pogada u nešto. Uspijeva izvući desnu ruku ispod koljena jednog od napadača, pa se kotrlja sve dok ne udari u zid jedne kuće. Na rukama i nogama očekuje slijedeći napad, i zbija: jedan od razbijača već nasrće na njega. Jim se baci na stranu i poskoči. Bijesni čovjek ga samo okrznu, ali zbog siline svog nasrtaja odleti naprijed. Spotakne se o Jimovu nogu i tresne svom snagom u zid kuće, a kad se, kunući, okrene, pogodi ga Jimova lijeva ispod pojasa. Sad je odjednom i Jimova desna ruka postala pokretna, njegovi žilavi mišići su prebrodili privremenu ukočenost. Uspravlja čovjeka, koji se savio od boli, pa ga desnom šakom udara po bradi. Začuje kako je ovaj glavom snažno tresnuo u zid. Baca se na njega, ne vodeći računa o drugom napadaču, za

kojeg misli da još barem dvije do tri sekunde neće biti sposoban za borbu.

Baca se, dakle, na čovjeka uza zid kuće i obim ga rukama udara po glavi. Opet čuje, kako glava udara o zid. Onda ga još uhvati rukama za kosu i baca na zemlju. Tijelo uz tupi zvuk pada na zemlju i udara u zid.

Ali sad njega nenadano post-rance pogodi udarac, od kojeg mu se otvori rana na obrazu i od čije snage zatetura. Drugom udarcu uspije izbjeći sagnuvši se sasvim nisko. Zbog silne boli dode na zamisao da ovaj čovjek zacijelo udara bokserom.

Desnom rukom posize za koltom, ali njega je, u kotrljanju, izgubio. Gromada od čovjeka opet udara po njemu, ali srećom ne pogada uvijek. Jim Ward nema više mnogo vremena, jer će se, uskoro, i onaj koga je prebio, povratiti k svijesti. Ovo su surovi momci, koji ne odustaju lako od borbe. Naučili su da zadaju i da primaju udarce, a ova borba iscrpila je snage svoj trojici.

Jim odbije jedan zamah svojim ramenom, a ispod drugog se provuče. Sada je sasvim blizu napadača, svojom petom zgazi njegovu nogu, udari ga lijevo u jetru i desno pod pazuhu. Odstupi korak, zastane i opet sruči kišu udaraca u glomazno tijelo pred sobom, pa se ugne u stranu, a čovjek teturajući i savijajući se, prode pored njega. Dok je padao, Jim ga još jednom snažno udari po glavi. Čovjek se, stenjući, strovali na cestu.

Borba je završila.

Jim otetura do zida i nasloni

se na nj pokušava svladati svoju muku. Najradije bi se i on ispružio po zemlji. Stane raširenih nogu da bolje održi ravnotežu i pritom mu lijeva noga udari u neki tvrdi predmet. To je bio njegov izgubljeni kolt. Pridržavajući se jednom rukom za zid kuće, on se sagne da ga podigne. U glavi mu bolno tutnji i osjeća kako mu topla krv curi niz obraze i vrat. Cijelo tijelo ga boli i ostaje na nogama samo krajnjim napo-rom.

Napipa na zemlji svoj kolt, pa se opet uspravlja, napinje kokot i čeka. Boli postaju nešto manje i on opet punim plućima udiše zrak. I potmula tutnjava u glavi jenjava.

S njegove desne strane, na deset koraka je ušće male uličice u glavnu ulicu. Tamo se skupio polukrug ljudi koji su promatrali borbu između šerifa i razbijača. Sve da su ga i raskomadali, oni bi to mirno gledali i nitko mu ne bi priskočio u pomoć.

Da, on je usamljenik u ovome gradu. Za plaću od 1000 dolara mjesečno nosi zvijezdu na svojim grudima. Plaća je velika, ali zar se uopće mogu platiti sve neđaće koje su uz to vezane?

Čeka s otkočenim koltom i čuje stenjanje i uzdisanje svojih napadača.

Može ih donekle razaznati, jer mu je sada, kad su mu se oči privikle na tamu, dovoljna rasvjeta koja dopire iz glavne ulice.

Dok su se razbijači pokušavali osoviti na noge, on im oštro dovikne:

– Još nismo gotovi, momci! Lišavam vas slobode. ustanite i

krenite ispred mene put zatvora. Pokušate li bilo što, ja ću pucati. Jeste li razumjeli?

– O, ti pasji sine! – proštenje jedan od njegovih napadača ogorčeno.

– Ima li on uopće svoj kolt? – zadihano će drugi.

Umjesto odgovora, Jim ispali jedan metak u zid kuće. Vatra iz oružja zaslijepi napadače, a iz drvene stijene prosu se sitna piljevina.

– Sad znate, prijatelji – grubo će Jim. Čvrsto je odlučio da ovu stvar oštro i temeljito provede do kraja. On mora nemilosrdno obračunavati, ako želi učvrstiti svoj ugled i položaj u ovome gradu. Mora svojim neprijateljima utjerati strah u kosti i prisiliti ih da pred njim puze na koljenima.

– Naprijed, vucibatine! – poviče.

Razbijači se pokrenu teturajući i mumljajući kao dva medvjeda. Gegajući se ispred njega glavnom ulicom, stigli su do šerifovog ur-eda.

– Otvorite vrata i idite ravno do zida. Tu stanite i ne okrećite se! – dovikne im on.

Na čas se pokolebaše, ali su ga ipak poslušali. Jim ude za njima. U uredu ne gori svjetlo, ali je odsjaj rasvjete s ulice toliko jak da Jim vidi njihove obrise. Došli su do vrata i tamo stali. Još uvijek jedva dišu.

Jim polako dode do svog stola, pa lijevom rukom upali svjetiljku. Zglobovi prstiju su mu raskravljeni. Prilazi ploči s ključevima i s nje skida dva ključa. Svoj kolt stavlja za pojas, pa se vraća k stolu, s kojeg lijevom rukom uzima svjetiljku. Pogleda na ljude i uzvikne:

– Naprijed, u ćelije!

Nakon što ih je zaključao, zabravi ulazna vrata i zatvori kapke

na prozorima. Umoran i iscrpljen, sjedne u stolac uz pisali stol. Gleda u svoje razbijene i natečene zglobove na rukama. Pokuša pomaknuti desno rame, ali ga prožme strašna bol. Opipava ključnu kost. Nije slomljena. Obraz mu gori i iz njega još uvijek teče krv. Uz uzdah se digne s namjerom da učini nešto za sebe, ali u taj čas netko zakuca na vratima ureda. Uzme kolt u ruku i otvori.

Pred vratima stoji mali čovjek sa crnom kožnom torbom. Očito je liječnik.

– Jesam li potreban? – reče.

Jim ga šutke pusti da ude pa ga zapita:

– Dolazite li sami od sebe, ili vas je netko poslao?

Oči malog liječnika su mudre i iskrene. U njima se zrcali mnoštvo iskustava. Nekoliko sekundi ispiti-vački promatra Jima i tada će suho:

– Naravno da nisam došao sam od sebe! Šalje, me Burt Wagoner koga zanima da li ste još čitavi. Kad bih mu na primjer, javio da je vaša desna ruka kojom pucate ozlijeđena, to bi se odmah pročulo po gradu. Odmah bi se u gradu pojavilo nekoliko momaka, koji bi pokušali »srediti« warsunskog šerifa.

Jim ozbiljno zakima glavom. Mislio je da je to razlog liječnikovog posjeta.

– I što ćete kazati Wagoneru, doktore?

Ovaj mu ne odgovori ništa, nego mu pride i uzme desnu ruku.

– Rame mi se koči i paklenski me boli – nastavi nehajno Jim. Jedan me od momaka udario željeznom polugom tako da sam mislio da mi je slomljena ključna kost. Obradovat ćete Wagonera ovom vijestju.

– Da, zaista bih ga obradovao, kad bih mu je donio!

Liječnik prilazi peći i zadovoljno mrmlja jer vidi da je pripremljena za potpaljivanje. Napuni lonac vodom iz vrča, te ga stavi na peć. Potpaljena vatra gori i pucketa.

– Sjednite, šerife, nekako ću vas već skrbati. Ja sam Ben Chase. Kad sam došao u ovaj grad, računao sam na lijepu budućnost, ali do sada i nisam radio drugo nego previjao i liječio rane nanesene noževima, mecima ili udarcima. Doseljenici i farmeri izbjegavaju ovaj grad. Kad im se rađaju djeca i kad obole, ne pozivaju mene, nego liječnika iz Faro Cityja. Ne mogu vam pomoći s revolverom u ruci, šerife, ali ću vam kao liječnik pomagati svaki put, kad vas...

– Dobro, dobro – promrmlja Jim umorno.

Voda ključa, a doktor po stolu rasprostire svoja pomagala. Zatim sašije Jimovu ranu na obrazu i zalijepi preko nje flaster. U izranjene ruke utrlja neku mast, koju mu ostavlja za poslije. Zatim mu izmasira bolno rame i namaže ga istom mašću.

– Trebaju li i zatvorenici moju pomoć? – zapita

– Ne, odgovori Jim – njima ozlijeđe nisu nanesene bokserom ili željeznom polugom, a kolt sam izgubio u toku borbe. Oni imaju samo bolove u želucu i nekoliko kvrgi, a to mogu podnijeti.

Neko vrijeme ne govore ništa. Liječnik i nadalje laganim pokretima utrljava mast na Jimovim bolnim mjestima, a onda progovori:

– Ova dva razbijača su zli ljudi. Radili su kod Wagonera kao izbacivači iz saluna. Započinjali su svade s mnogim farmerima i doseljenicima koji bi dolazili u Warsun. Njima se dobrim dijelom može zahvaliti što farmeri sada radije odlaze u Faro City. Sve je to jednostavno smišljeno, zar ne, šerife?

– Vrlo jednostavno, reče Jim gorko. – Znao sam to, ali ako ostanem na životu, Warsun će uskoro postati grad u kojem vladaju mir i red.

*

Oprezno izađe na cestu i zaključa vrata, a ključ spremi u džep. Iscrpljen je i prazan. Njegova poderana košulja visi u krpama.

Iz Specijal-saluna čuje se žagor gostiju. Trgovine su već odavno zatvorene. Polagano prijede cestu i uđe u hotel.

Hanibal Cezar, crnac kojeg u Warsunu zovu „Gruda snijega“, kad ga spazi, zakoluta očima.

– O, mister! – uzdahne zaprepašćeno.

– Da, potrebna mi je nova košulja. Nabavi mi je rano ujutro. Neka to bude tamna košulja. Daj mi ključ moje sobe, Hanibale!

Ispruži ruku, ali crnac zaniže glavom.

– Imate posjet, gospodine šerife, jedna dama...

Jim iznenadeno i duboko uzdahne. Može zamisliti tko ga gore čeka. U napasti je da se okrene na peti i napusti hotel. Mogao bi prenoćiti i prijeko, u svom uredu na kožnatoj sofi. Ali onda ipak u njemu prevlada želja da vidi Jennifer Troop. Zamišlja je, kako lijepo i poželjno izgleda u svojoj haljini.

Uzdiše pri pomisli, na ono što joj mora reći. Polako pode stubama, ali onda zastane, pa se vrati do Hanibala.

– A da me jednog dana u mojoj sobi dočeka gost, koji bi me kod ulaza umjesto pozdravom, dočekaovrućim olovom? – zapita blago.

Inteligentni crnac ga odano pogleda i ozbiljno odgovori:

– Onda me možda ne bi ostavio samog u predvorju, pa vam ne bih mogao ništa kazati, ali ja bih vas

nekim znakom upozorio, vjerujte mi, nekako bih vas upozorio.

– A kako bi me to mogao upozoriti?

– Ako vidite da pušim debelu cigaru, znajte da u hotelu zrak nije čist. To mogu učiniti.

– U redu! Moglo bi se zaista dogoditi da me neki nepoželjni gost dočeka u sobi. Mogao bi ga neki ortak zaključati u moju sobu, a ključ ponovno objesiti na ploču kod tezge. Mogli bi me, isto tako, dočekati na stubištu ili u kojoj od susjednih soba. Hanibale, bilo bi dobro, da uvijek imaš debelu cigaru pri ruci!

– Razumijem, gospodine! – odgovori crnac.

Onda Jim krene prema svojoj sobi. Iako zna, tko ga tamo čeka, okreće se oprezno i budno na sve strane. Kako god je iscrpljen i umoran, ne dopušta da mu bilo što promakne.

Stubište je u polumaraku, a i u hodniku gori samo jedna svjetiljka. Iz jedne sobe čuje se glasno hrkanje čovjeka u dubokom snu. Inače vlada potpuna tišina.

Stane pred vrata svoje sobe, pa iz opasača izvuče kolt. Penjao se tako tiho da ni jedna stuba nije zaškripala. Uhvati kvaku, pa ju naglo pritisne prema dolje. Gurne vrata sobe i oprezno proviri u nju.

Jennifer mirno i uspravno kao svijeća sjedi na jedinom stolcu. Oči su joj širom rastvorene i pomalo prestrašene i u odsjaju svjetiljke blistaju zeleno.

Jim polako uđe u sobu, zatvori vrata i leđima se nasloni na njih. Gleda ozbiljno u djevojku, a ona na njemu vidi jasne tragove borbe. Kroz poderanu košulju nazire njegovo potamnjelo tijelo i napete žilave mišiće. Odjednom mu s košulje uz zveket na pod padne šerifska zvijezda.

Jim pogleda u pod, a djevojka mu dovikne:

– Ostavi je da leži, Jime! I ne podiži je više! Ona ti donosi samo nevolje. Zašto da za ovaj kukavički grad stavljaš svoj život na kocku?!

– Ne, Jenny, ne govori dalje! – zadihano će Jim.

Ona mu pride sasvim blizu, stavi svoju ruku na njegove grudi, te uzdigne pogled prema njemu. Njene usne su crvene, svježije i pune: mame ga da ih poljubi.

Ali on samo uzme u svoje ruke njenu malu, čvrstu i toplu ruku, pa ju malo odgurne od sebe.

– Jenny, reče stisnuta grla – Jenny, možda sam ja samo prokleti ludak, ali...

Zavlači ruku u džep i vadi drugu zvijezdu.

– Pogledaj je samo – reče blago.

Njene se oči, gledajući u ovu zvijezdu, širom rastvore, jer ovo što vidi, nije obična šerifska zvijezda. Ova je umetnuta u čvrsti srebrni okvir jajolikog oblika, a na njoj su utisnuta slova:

US MARSHAL

– Pa ti nisi običan gradski šerif, koga mogu postaviti gradonačelnici ili gradski predstavnici. Ti si šerif federalne vlade?

On potvrdno kimne glavom.

– Zato ne mogu sve napustiti i jednostavno pobjeći, Jenny. Željeznička će se pruga graditi federalnim novcem. Warsun leži podesnije za željezničku postaju od Faro Cityja i kad bi željeznička pruga vodila njegovom stranom, uštedjelo bi se nekoliko stotina tisuća dolara. Ali pokrajina ima pravo da sama izabere svoj glavni grad. Vlada me poslala da u Warsunu uvedem mir i red tako da za njega glasa većina birača. Ujedno trebam iznaći i tko se krije iza svih

ovih terorističkih akcija i špekulacija zemljom. Ja ću to moći samo onda, ako krivce izazovem da počinu greške i tako se razotkriju. To mi kao malom gradskom šerifu može najbolje uspjeti. To je moja igra, Jenny. O tome ne smiješ nikome govoriti. Sada sigurno razumiješ, zašto ne mogu dići ruke od svega i jednostavno pobjeći. Mogu ti samo obećati da će ovo biti zadnji zadatak koji sam preuzeo. Obraćam ti da nikada više neću biti šerif. Negdje ću za nas osnovati ranč. Hoćeš li izdržati i čekati, Jenny?

– Ne preostaje mi ništa drugo – odgovori ona. – Valjda me neće shrvati strah, kad se opet budeš borio sa šakalima ovoga grada, kada te opet budu tukli i ranjavali, ili ti budeš ubijao. O, Jime, to je tako užasno!

Potrči u njegov zagrljaj. Poljube se toplo i nježno i onda je on isprati.

VI

Jenny prijaznim naklonom glave pozdravi Hanibala i pode prema izlazu. Na vratima se sretne s malim čovječuljkom koji je u ruci držao svoju crnu kožnatu torbu. On se odmah uljudno skloni u stranu i skine šešir.

Mali liječnik pogleda za njom. Onda se vrati u trijem i oštro pogleda u crnca.

– Što je ovdje tražila? Koga je posjetila?

– Dama je tražila knjigu gostiju – promrmlja crnac. – Ne znam zašto. Možda je tražila neku znanicu, jer me zamolila da joj opišem sve tri gošće koje su ovdje odsjele. Razočarano je zatresla glavom i opet izašla.

Mali čovjek se nasmiješi, pride bliže, izvadi cigaru iz usta i njen užareni vrh pritisne na hrbat ruke

crncu koji je ruke držao položene na tezgu.

Hanibal Cezar zareži s mržnjom, odstupi od tezge i sakrije ruke za leđa.

— Ne vjerujem ti, pasji sine — promrmlja Ben Chase — ali meni je svejedno kod koga je bila. Samo ne volim da mi se laže u lice. Trebao si mi reći da ne možeš ili ne smiješ otkrivati tajne svojih gostiju. To vjerojatno ne bi bila laž i ja ne bih svoju dobru cigaru pokvario na tvojoj crnoj koži.

Baci cigaru na tezgu i ode uza stube. Hanibal zna da gore u jednoj od soba leži ranjeni čovjek, kojemu se liječnik uputio.

Promatra malu, ali vrlo bolnu ranu na svojoj ruci, no lice mu ostaje nepomično, ostaje neprobijna crna maska.

*

Jima bude prve zrake sunca, što kroz prozor padaju na njegov krevet. Dok se dizao, osjeti bolnu ukočenost cijeloga tijela.

Oblači se i odlazi u najamnu konjušnicu da posjeti svog, ožiljima prekrivenog konja. Sedla ga, a stari ga konjušar pomno promatra.

— Odjahat ću da vidim Faro City — reče mu Jim.

Putem štoq vijuga kroz brežuljke jaše vrlo oprezno. Sa sobom je, za svaki slučaj, ponio i svoju vinčesterku, ali se putem ništa ne događa. Oko podneva izađe iz brežuljaka i pred sobom u dolini ugleda Faro City.

Faro City djeluje bijedno, ali došavši u blizinu vidi da su zemljišta posvuda iskolčena i obilježena.

»Društvo za promet građevnim i poljoprivrednim nekretninama, opunomoćenik: Ambrose Tunker«, piše na ploči, postavljenoj uza zid

jedne brvnare, u kojoj se nalazi ured toga Društva.

Kad je Jim dojahao do brvnare, iz nje izađe mršavi dugonja i stane pred vrata. Kosa mu je boje pijeska, a u ustima drži nezapaljenu cigaru. Promatra stranog jahača, pa mu u znak pozdrava prijazno kimne glavom.

— Dobro došli u Faro City, strance! Želite li doći do zemljišta?

— Još ne — nasmiješeno će Jim, sagnuvši se s konja. — Za sada se samo ogledavam.

Prođe kraj brvnare i odjaše dalje do saluna »Bell-Star«.

Priveže konja o gredu, gdje već tucet konja čeka svoje gospodare i ude.

I u ovom salunu se za nekim stolovima igra poker. Trojica jahača stoje uz tezgu za piće i poluglasno razgovaraju s barmenom. Vlada sumorna i dosadna atmosfera. Sasvim pri kraju tezge stoji neki mali, tamni i krivonogi čovječuljak i pijucka viski. Na njemu je pohabana odjeća kauboja. Dobaci oprezno pogled Jimu, pa se zatim netremice zagleda u zrcalo iznad tezge. Iako je to mali i krivonogi čovjek, ispod košulje mu se ocrtavaju snažno razvijeni mišići. Nosi dva nisko opasana kolta.

Jim stane uz tezgu na dva koraka od kauboja. S lijeve su mu strane ostala trojica. Gledaju u njega i oni i barmen koji stoji iza tezge i koji je zbijena rasta sa zasukanim brkovima i širokim zaliscima.

— Dobar viski! — zatraži Jim.

Barmen napući svoje debele usne uz riječi:

— Ne točimo loš viski u Faro Cityju! Ovo je pravi grad! Nigdje nema boljih izgleda za uspjeh nego ovdje.

— Odlično! — kimne Jim kušavši viski koji je zaista bio dobar.

Barmen krpom prijeđe preko sjajno ulaštene metalne površine tezge i zagleda se u Jimovo lice.

— Da li ste u Warsunu vidjeli novog šerifa, tog Lonestar-Jima? Kažu da je prilično oštro nastupio, ali oklade još uvijek stoje 5 prema 1 da neće dugo živjeti. Stranče, pa kako izgleda taj Lonestar-Jim?

— Kao ja — nasmješivši se reče Jim. Ostavi na tezgi novac za piće i pode iz saluna.

Samo njegovi koraci odzvanjaju, inače vlada mrtva tišina još i onda, dok s grede odvezuje konja. Uputi se opet prema Društvu za promet građevnim i poljoprivrednim nekretninama.

Prije ulaska u brvnaru, još jednom pogleda prema salunu. Vidi kako iz njega izlazi mali, krivonogi kauboj, kako uzjahuje svog konja i odlazi iz grada.

Jim ulazi u prostoriju, u kojoj na pokretnoj stolici sjedi agent s nogama ispruženim na stolu.

— Lonestar-Jime — želite li ipak kupiti zemljište u ovome gradu? — nasmije se agent.

— Barmen me nije prepoznao, ali vi jeste — reče Jim blago i sjedne na ugao stola. Čovjek, okrećući svoje palce, pogleda gore prema njemu.

— Vidio sam vas prije dvije godine u Fort Laramieju Lonestar-Jime. Tada ste upravo bili provukli jednu karavanu doseljeničkih kola kroz tisuće Indijanaca. Ali pravi rat s Indijancima je tek na pomolu. Ovo do sada bila je šala prema onome što slijedi. Gradnja željezničke pruge kroz indijanska područja ljuti ih. A da stvar bude još gora, vlada krši ugovore koje je sklopila sa Sioux-plemenima i gradi novi lanac tvrđava uzduž Powder River Trailsa. To donosi same nepravilike! A i vi u Warsunu

obilujete nepravilikama, Jime Warde, zar ne? Zašto ne dodete u Faro City, mister Warde? Ovdje leži budućnost ove pokrajine. Ako preuzmete dužnost šerifa, ja ću po nalogu koji sam primio, na vaše ime prepisati zemljište za dva bloka kuća u budućoj glavnoj ulici grada. Ako Faro City postane glavni grad pokrajine, vrijednost tih zemljišta porast će na 20.000 dolara! To je zaista carska ponuda, zar ne?

— A tko to nudi? zapita Jim kratko.

— Moje društvo!

— A tko su članovi tog društva?

— O, nekoliko vrlo uvažene gospode. Ja ih ne poznajem osobno, jer naloge primam samo poštom. Ali da su to zaista prava gospoda, proizlazi iz svakog njihovog postupka: kako plaćaju sposobne suradnike i kako im s puno povjerenja ostavljaju slobodne ruke u načinu poslovanja. Pa pogledajte i sami, ovako prvoklasnim papirom služe se samo gospoda.

Ambrose Tunker otvori ladicu i izvadi jedno pismo. Listom papira zamahne Jimu pred nosom.

Papir je zelenkaste boje i zaista prvoklasan.

— Onda, Jime Warde, zar nećete zaigrati na Faro City? — zapita.

— Faro City će ostati mala selendra — odgovori Jim jednako tiho i pode prema vratima.

Tamo se još jednom okrene i vidi da se i mršavi dugonja digao sa stolice. Njegovo, do sada prosječno lice, odjednom je postalo surovo i hladno. Oči mu zloslutno iskre.

Jim mu se obrati:

— Pa? Izgleda da još niste završili! Sada slijede prijetnje, zar ne? Pa što čekate?

— Miroljubiv sam čovjek i izvršavam mirno i ozbiljno na-

loge svojih poslodavaca. Cijeli Faro City je takav, miran i ozbiljan. Ovdje nitko nije ugrožen. Želim vam dobru zabavu pri povratku, Lonestar-Jime!

Nakon tih riječi opet sjedne i zapali novu cigaru.

Jim mu kimne uz riječi:

– Jednog ću se dana vratiti i poslati vas do đavola, mister!

Laganim korakom izađe na sunce, ali kroz otvorena ga vrata prate riječi:

– Vi ste već mrtvac, Lonestar-Jime, samo to još ne znate!

On čuje te riječi. Pride konju, uzjaše ga i polako napusti grad. Ovaj posjet se dvojako isplatio!

Nekoliko milja jaše pažljivo i oprezno. Došavši do klanca među brežuljcima, naide na malog, krivonogog kauboja, koji je prije njega napustio Faro City.

– Halo, Jesse! – pozdravi ga, smiješeći se.

– Halo, divlji tigre – odzdravi ovaj.

Ostanu u sedlima i počnu zamatati cigarete. Dok su pušili, počne Jesse Nicol, pomoćni šerif, sa svojim izvještajem.

– Jime – reče nezadovoljnim glasom – nisam se ni koraka pomakao s mrtve točke. Već skoro čitav tjedan boravim u ovom gradiću. Čak sam noću provalio i u Tunkerov ured i ne ispuštam ga ni časa iz vida, ali nisam još pronašao od koga dobiva naloge koje izvršava. On samo sjedi i čeka. Upravlja ovim gradom i uz pomoć nekolicine momaka vodi brigu o tome da se s posjetiocima postupa srdačno i pri-

ateljjski. U trgovini je sva roba dobra i jeftina. Svakog dana dolaze farmeri i doseljenici, pa i mali rančeri sa svojim obiteljima i ovdje se opskrbljuju. Onda im Ambrose Tunker drži govore i muškarcima besplatno dijeli boce viskija, a ženama i djeci slatkiše. On zaista svim sredstvima snubi pristaje za ovaj grad. Sasvim je sigurno da će Faro City na izborima za glavni grad pokrajine dobiti veliki broj glasova. Pa ako Warsun još samo nekoliko tjedana bude tako divlji i opasan, neće sigurno postati glavnim gradom, jer kakve koristi od glavnog grada koji...

– Znam, Jesse! Ali nešto malo reda sam već uveo u Warsun. Uskoro će se njegovi posjetioči osvjedočiti da ih tamo više ne očekuju samo neprilike. Onda će ih biti sve više. Ali ti moraš i nadalje dobro otvoriti oči. Moramo doznati čije naloge izvršava Ambrose Tunker. Moglo bi se ipak jednog dana dogoditi da moraju s njime stupiti u osobni kontakt, jer će im pismeni tragovi postati preopasni. Možda će se morati posavjetovati i zajednički iskovati nove planove, kad im se u Warsunu tlo počne izmicati pod nogama. Ti si Jesse drugo željezo u vatri. Izigravaj i nadalje jahača-skitnicu i dobro otvori oči! Ali pazi na sebe. Ako imalo posumnjaju da ih uhodiš, sasut će ti olovo u tijelo. Vidio sam u salunu nekoliko opasnih momaka.

– Već ću se snaći. Za sada misle da se u Faro Cityju skrivam pred potjerom i tamo čekam da moji goniči odustanu.

Čuvam se ja, ne brini! Ali kako ćemo doći do potrebnih podataka, kad se za sada Ambrose Tunker nije ničim odao. Pravi se kao da doista i nije drugo, nego opunomoćeni agent jedne grupe, koja je osnovala grad. Morala bi mu vatra gorjeti pod nogama, pa da oda imena svojih nalogodavaca. Imaš li još nekih želja i uputa za mene, Jime?

— Nemam, samo pazi na sebe.

Obojica si kimnu glavama i razidu se. Jesse Nicol krene okolnim putem za Faro City, a Jim se uputi kroz brežuljke zastajkujući i osluškujući pomno zvukove oko sebe.

VII

Prodrijevši kroz pukotinu među stijenama do ravnice, zaustavi konja. Tu dolje morao bi naići na poštanski put između Laramieja i Warsuna. On oklijeva. Iako u njegovoj okolini nema ničeg uznemirujućeg i napadnog, duboko u sebi osjeća opasnost. Njegov istančani osjećaj ga opominje! On dalje oklijeva i nekoliko trenutaka nepomično sjedi u sedlu.

U trenutku kad se pokrenuo da nastavi put, začuje pucnjeve istodobno iz pet pušaka. Meci dolijeću iz šume i sa stijena.

Njegov se konj najprije propne, pa zatim teško padne na prednje noge. Jim se oslobodi bacivši se sa svojom vinčesterkom iz sedla, te se otkotrlja do podnožja lijevog brežuljka i tamo zakloni za grm. Meci i dalje zvižduću i po zvuku pušaka prepoznaje da se radi o

vinčester-karabinima najnovijeg modela.

Njegov se konj pokušava dići, ali opet posrne prednjim nogama. Jim vidi krvavi trag preko grudi životinje. Tamo su mu razderani mišići.

Izvlači kolt i ubija životinju. U sebi bijesni, jer je ovu životinju volio poput dobrog prijatelja. Projahao je na njoj tisuće i tisuće milja. Bio je to pravi konj za borbu, taj njegov dobri i odani drug u dobru i zlu.

A sad ga je morao ubiti da mu prekrati muke.

Meci šišaju obronkom. Trojica napadača leže skriveni u šumi — drugu dvojicu na stijeni ne vidi, jer on leži preblizu stijene, ali mu je jasno da ni oni više nisu na tom mjestu. Sad sigurno jašu oko brijega da mu zakrče put.

Jim napusti zaklon iza grma i otpuže natraške. Nailazi na procijep koji se vuče do sljemena brijega. Počne se verati uz njega, jer zna kako je važno da se popne prije svojih napadača.

Uspinje se sjevernim obronkom, ona dvojica sa stijene zacijelo pokušavaju južnim. I ostali protivnici su sigurno napustili šumu, pa se pokušavaju uspeti bočnom stranom.

Dva puta se odskliže natrag niz strminu, ali kad je konačno dopuzao do kraja procijepa i kad se pokušao uzdužno dogurati do uskog sljemena brijega, začu soptanje dvojice ljudi.

Oni su još svega nekoliko metara ispod njega, a u podnožju brijega stoje njihovi osedlani konji.

Jim se odmah lati posla da napuni vinčesterku, pa poviče:

– Stigli ste baš na domet moje puške!

Oni prestrašeno zastanu i pogledaju gore izobličених лица od jada što ih je predusreo za samo nekoliko metara. Bio je brži i zauzeo povoljniji položaj.

– Odbacite oružje i skinite čizme! – dovikne im Jim. – Požurite, jer ću odmah zapucati.

Oni zaista bace svoje oružje. Jednog od njih zna otprije. To je Lefty Dance, mali lupež.

Taj započe promuklo kleti:

– Uхватit ćemo te, da znaš. Ipak ćemo te jednog dana uhvatiti!

– Skidajte čizme! – zaori Jimov glas. Zatim zapuca njihovim konjima pred noge, te oni od straha udare u divlji trk.

Jim ostane ležati potrbuške. Stalno pogledava na lijevu stranu, jer bi se iz onog pravca trebala pojaviti i ostala trojica napadača.

Bezglasno kune. Tamo, na kraju sljemena raste neko drveće i strši nekoliko stijena. Udaljenost iznosi oko pedeset metara. Vidi da su lupeži niže od njega konačno skinuli čizme, pa im oštro poviče:

– Sada nestanite i ostavite oružje tamo, gdje ste ga odbacili!

Pogleda opet ulijevo i zamijeti neko gibanje između drveća i stijena. Prevrne se prema toj strani i počne pucati, ali njegovoj pušci odgovaraju tri puške odjednom. Jedan metak ga oprži po plećki, razderavši mu kožnati prsluk i košulju. Na čas mu na um padne misao, kako će, preživiti li ovaj napad, opet trebati novu košulju.

Jedan metak mu prozui kraj lica, udari u zemlju i zaspe oči blatom. Odsklizne se natrag u procijep, u kojem će biti bolje zaštićen nego na vrhu sljemena. Ali sada je opet u nepovoljnijem položaju. Proklinje svoju blagost prema prvoj dvojici lupeža, s kojima je izgubio toliko dragocjenog vremena. Ali blagost je, eto, njegovo osjetljivo mjesto u tvrdoći toliko neophodnoj u njegovom zvanju. On jednostavno ne može ubiti čovjeka ako njegov vlastiti život ne ovisi o tome.

Sada mu se ta njegova blagost osvećuje. Lefty Dance i njegov saučesnik opet će navući čizme, dograbiti odbačeno oružje i za čas postati pojačanje trojici na brijegu.

Prebacuje vinčesterku u lijevu ruku i izvlači kolt iz opasača. Stisnutim očima promatra sljeme iznad sebe. Na dvadesetak metara lijevo od njega izroni jedno lice, a puščana cijev se uperi u njega. Jim pritisne obarač i sa zadovoljstvom osjeti trzaj oružja u svojoj ruci.

Čovjek, čije je lice netom ugledao, poskoči u vis, a puška mu se otkotrlja. Jim još jednom pogodi u čovjeka i nakon toga zna da su mu preostala još samo četiri protivnika.

Ali to je opasna četvorka. Bez obzira na to tko ih je za ovaj napad unajmio, odabrao je zaista surove i iskusne ljude, koji zacijelo ovakav posao ne obavljaju prvi put.

Jim čeka nepomično i hladnokrvno. Pogled mu stalno prelazi sljemenom brežuljka budno i oprezno da mu nešto ne izmakne. Sad već mora računati i na Leftyja Dancea i

onog drugog lupeža, koji su zacijelo opet navukli svoje čizme i dograbili svoje oružje.

Ali jednu cijelu minutu se ništa ne događa. A nakon toga započinje pakao!

Lefty Dance i njegov ortak otrče udesno pa se, zaobišavši Jima, uspnu iznad njega.

Jim s nekoliko hitaca probuši Leftyjeve šesir i natjera ovaj par lupeža da potraži zaklon. Čuje bijesne Leftyjeve kletve.

Ali on je sada u zaista nezavidnom položaju. Uvučen u procijep, nalazi se u pravoj klopci. S obje strane su mu po dva protivnika, koji započinju pucnjavom iz svojih pušaka. Jim se mora šćućuriti i ne može ništa, nego čekati. Na brzinu opet puni svoj kolt i odjednom začuje topot konjskih kopita s druge strane brežuljka.

U nastaloj tišini zakriješti jedan glas:

– Naprijed, momci, silazite već jednom! S druge strane dolazi nekoliko gorostasnih kočijaša. Dodite, momci, ja vas štitim.

Jim otpuže gore prema sljemeni i oprezno pomoli glavu da pogleda niz drugu stranu brijega. Vidi da na podnožju čeka čovjek s tri osedlana konja.

Sad mu je tek jasno da je bandi pripadao i ovaj, šesti član, koji je ostavljen u podnožju obronka da motri na cestu. Kad je otkrio da nailaze kočijaši, doveo je iz šume konje, kako bi svojim ortacima olakšao uzmak.

Desno od sebe vidi Leftyja Dancea i onog drugog čovjeka kako trče niz brežuljak, a čov-

jek koji je stražario, ugleda Jima i zapuca u njega.

Svojim drugim hicem Jim ga izbacila iz sedla. Prije nego li su preplašeni konji pojurili, zaskeče ih banditi, koji su se nalazili s Jimove lijeve strane i koji su se brzinom jelena sjurili niz brijeg.

Jimova pucnjava sada se usmjeri na Leftyja i njegovog ortaka. Prisiljava ih da se sklone.

Njihovi osedlani konji odjurili su bez jahača put juga i nestali u grmlju neke uvale.

Nakon nekoliko minuta izroni iz daljine Eliot Troop na čelu trojice kočijaša teretnih transportnih kola. Oni jašu na mulama koje su ispregli iz kola da brže stignu do mjesta pucnjeve.

I zaista se brzo približavaju!

Lefty Dance i njegov ortak započinju pucati. Jim sklizne niz dio obronka i potrči podno sljemeni do mjesta za koje je mislio da se nalazi za ledima dvojice bandita. Tu se opet uspne na sljeme i sada su oni pod njim na dometu njegova kolta.

– Sad se predajte! – poviče.

Oni to i učine.

Četvero muškaraca na mulama prilazi bliže i u rukama drže puške spremne za pucaње. Istodobno s Jimom stižu do bandita.

Lefty Dance se trza i djeluje kao lisica stjerana u škripac i kao da se bori s nadražajem kihanja. Obojica bacaju oružje i dižu ruke u vis.

– Pravo vam budi! – ljutito će Jim i pogleda u Eliota Troopa. – Zar ti nisam rekao da se ne pleteš u moje borbe?

– Meni bi bilo teže da su te ustrijelili – promrmlja mladi

vlasnik teretnog transportnog poduzeća, pa se obrati svojim ljudima:

– Dva osedlana konja pobje-gla su u onu guštaru. Uхватите ih i dodite k našim kolima. Odmah ću za vama.

Tri odlučna momka koja su vozila kola i za staroga Troopa, zakimaju glavama i poslušaju bez pogovora. Ali u Jima Warda gledaju odmjera-vajući ga.

Lefty Dance zakriješti:

– Šerife, vi nas uopće ne možete uhapsiti. – nemate ovlasti izvan granica Warsuna. Vi ste samo mali gradski šerif, a ovdje u Faro Cityju nema šerifa. Pa što ćete onda?

– Ipak ću vas uhapsiti i zatvoriti i hraniti juhom od graha toliko dugo dok vam se jezici ne odriješe i ne kažete imena vaših nalogodavaca.

– Na to ćete dugo čekati, a juha od graha je za mene najbolje jelo na svijetu – drsko će Lefty Dance.

I drugi se čovjek zlurado nas-mije.

– U zatvoru ćete nas držati samo nekoliko sati, ili dan-dva najdulje, Lonestar-Jime. Dulje naime nećete živjeti. Uskoro ćete biti mrtvac, a mi slobodni ljudi! Lonestare, u Warsunu nećete naći porotu, koja bi nas proglasila krivima.

– Još ne, zasad još ne – ogorčeno će Jim. – Ali uskoro će biti drugačije. Do tada ćete sjediti u kavezima i čekati. A jeste li već kada u životu tje-dan dana iz dana u dan jeli samo grahovu juhu? Vidjet ćemo kako će se stvari odvi-jati. Krenite naprijed, čeka vas još nekoliko praznih kaveza!

VIII

Na četvrt milje udaljenosti od Warsunu, ugledali su na po-toku uz cestu zaustavljena far-merska kola, uz koja je stajala mala skupina ljudi.

Kad se Jim sa svojim zatvore-nicima približio tome mjestu, side s ceste i odjaše do kola.

Tamo uz potok sjedio je je-dan okrvavljeni i strašno pretu-ćeni muškarac. Oko njega se trudila neka punašna žena i dva nedorasla dječaka.

Jedan od njih pridržava muškarčev gornji dio tijela, dok drugi dječak zamače krpu u potok i nježno ju stavlja na nje-govo okrvavljeno i natečeno lice, a žena zamata ozlijeđenu ruku.

Jim čuje njegovo stenjanje.

Punašna žena, koja ostavlja dojam energične osobe, spo-sobne da obavi i muški dio po-slova, letimice pogleda u Jima i na njegovim grudima spazi šerifsku zvijezdu. Svrati pogled na njegove zatvorenike, pa reče:

– Vi ste dakle novi šerif Warsuna. Neka vas davo nosi! Zašto niste bili u gradu? U ko-lima leži moja kći, koja već od jučer ima jake bolove u želucu. Warsun ima liječnika, a jučer smo čuli da je taj prokleti grad konačno dobio dobrog šerifa. U Warsunu smo htjeli potra-žiti pomoć, jer Nelly više nije mogla izdržati strašne bolove. Sigurno se radi o slijepom cri-jevu! Stigli smo samo do prvih kuća u gradu, ali tamo su nas dočekali neki momci i zasuli najpogrdnijim riječima. Rekli su nam da ćemo im mi mali farmeri, što zaudaramo po svi-njama i ovčjem izmetu, zaga-

diti čisti zrak Warsuna. Potjerali su nas u Faro City, grad svinjara i seljaka. Mi se nismo htjeli okrenuti – pouzdali smo se u novog šerifa, a i za Nelly je bilo krajnje vrijeme da dođe do liječnika. Kad smo si htjeli izboriti ulazak u grad, skinuli su mog muža s kočijaškog sjedišta, a nas silom zadržali u kolima. I onda su tako pretukli Stevea da mu je polomljeno nekoliko rebara, a vama šerife – ni traga!

Ona to izgovori ogorčeno i s prezirom.

Okrenula je leđa Jimu, pa se obratila sinovima:

– Pomozite ocu do kola, jer sad ipak moramo u Faro City.

Jima spopadne silan bijes. Odjaše prema stražnjem dijelu kola i zaviri unutra. Na mekoj slamarici leži djevojčica, otprilike joj je devet godina i previja se od bolova. Gleda u njega prestrašenim i širom otvorenim očima.

Jim okrene konja, pa se obrati majci djevojčice.

– Gospodo, ne biste li još jednom pokušali s Warsunom? Sada ću i ja biti prisutan. Dajte i meni i gradu još jednu priliku da se opravdamo pred vama. Vaša djevojčica i vaš muž tako bi već za pola sata mogli biti u liječnikovim rukama, a do Faro Cityja ipak trebate barem tri sata. Pružite još jednu priliku Warsunu, gospodo!

Govori joj to mirnim i čvrstim glasom, ali u sebi nije tako miran, kipti od bijesa.

Žena ga gleda ocjenjivačkim pogledom. Njezin muž stenje, a djevojčica jauče. Dječaci između četrnaest i šesnaest go-

dina šćućurili su se uz oca. I oni gledaju u Jima hladno, ispitujući i optužujući.

– Ne mogu vam sto posto sigurno obećati da će sve proteći glatko – reče Jim – ali ovaj put to moramo izboriti. Podite sa mnom!

Žena se sada odlučila.

– Idemo s vama, šerife. Mi nemamo svoje oružje, ali ako mi date vašu pušku...

– Ne, to je moja stvar prekinje je Jim.

Ona mu se razumijevanjem kimne glavom. To je prava pionirska žena!

– Unesite oca u kola i ostanite uz njega i Nelly – reče dječacima.

U toku tog čitavog razgovora Lefty Dance i njegov ortak, zbijeni na jednom konju, zlurado su se cerekali.

– Tko su ovi majmun? – upita žena dok su njeni dječaci unosili oca u kola.

– Dva razbojnika koja vodim u zatvor, odgovori joj Jim Ward. Dojaše do njihovog konja, izvadi svoje laso, te ih njime priveže uz konja. Skine im vratne rupce i njima im veže ruke, a duge uzde priveže uz kola.

Šutke se okreće cesti, a žena ga slijedi svojim kolima.

Odlaze cestom prema Warsunu.

Nakon što su prišli prvim kućama, pred njih istupi neki čovjek te im, širom raskrečivši noge, zakrči cestu.

Iza njegovih leđa skupilo se nekoliko ljudi, a desno, pod natkritim pločnikom u visini čovjeka koji im se prepriječio, čekaju još dvojica.

Sve to Jim obuhvaća jednim pogledom.

Jasno mu je da njegovi protivnici nisu računali s njegovim povratkom iz Faro Cityja. Pa trebao je biti ubijen tamo negdje među onim brežuljcima.

Jim oštro pogleda u čovjeka koji stoji po sredini ceste. Odmah je u njemu prepoznao svog starog znanca Haya Coxa. Njih dvojica se još do sada nisu međusobno sukobili.

Ali oni se znaju. Sretali su se u gradovima diljem granice i čuli tu i tamo jedan o drugome. Hay Cox spada u najozloglašenije revolveraše. On je Teksašanin, koji je u svim divljim gradovima kroz koje je prošao, ostavio svoje znamenje. To je čovjek koji uz visoku cijenu prodaje svoje revolveraške usluge. Ubijao je i dobre i zle ljude. Lista njegovih žrtava je poduža i sadrži mnoga ozloglašena imena.

A sada je ovdje u Warsunu!

Jednom je u Kansas Cityju pokušao izazvati Jima Warda na takmičenje u gađanju, ali Jim Ward se nije odazvao, nego mu je okrenuo leđa.

Taj revolveraš sada stoji po sredini ceste i brani mu ulaz u Warsun. Jim svojim protivnicima mora priznati dobar izbor u odabiranju opasna čovjeka.

Zaustavlja konja i iskače iz sedla. Zna da ga sada očekuju teški trenuci. Hay Cox može značiti njegovu skorbu smrt.

Iza njega se zaustavlja farmerska žena sa svojim kolima.

— Možemo i okrenuti, šerife!
— dobaci.

Ali Jim se ni ne osvrće. Ide

naprijed, te se zaustavlja na deset koraka od Haya Coxa. Zabaci šešir, a njegova crvena kosa zaplamtí, poput vatre. Smijesak mu otkriva niz bijelih zubi.

— Dakle ipak je i do toga moralo doći, zar ne?

Hay Cox je jednako visok kao i Jim. Njegova svijetla kosa izgleda skoro bijela, a mršav je poput prerijskog vuka. Lice mu je staro i navorano, a oči bezbojne i ne odaju ništa.

— Jime Warde, već sam u Kansas-Cityju želio ustanoviti, tko od nas dvojice bolje gađa. Znao sam da će nam se jednog dana putovi sresti. A sad ti čak stojim na putu, zar ne? Rečeno mi je da ćeš ostati u bregovima, ali poznavajući tebe, nisam u to bio sasvim siguran. Stigao sam danas poštanskom kočijom. Uzjaši svog konja i nestani, kao što si to učinio i u Kansas-Cityju. Odjaši Jime, onda se nećemo morati boriti!

Govori to blago i potihlo, tako da njegove riječi dopiru samo do Jimovih ušiju. U njegovim vodenim i bezizražajnim očima sada iskri podrugljiva radoznalost, a njegove, kao crta tanke usne razvukle su se u posprdan osmijeh.

Jim lagano kima glavom. Lijevo rukom dotakne zvijezdu, koja mu je opet na kožnatom prsluku.

— Sada je drugačije, nego u Kansas-Cityju, Haya Coxu. Ovo sada nije bezazleno takmičenje u gađanju. Onakve sam izazove uvijek odbijao. Nikada me nije zanimalo da li neki drugi čovjek bolje puca od mene. Nisam častohlepan. Ali ovdje nosim zvijezdu i izvršavam dužno-

sti koje sam preuzeo. Ti si, Coxe, opasan, to znam, ali ovdje se ne mogu s tobom natezati. Ako zapucam, učinit ću to s namjerom da te ubijem. Bilo bi dobro da Ti napustiš ovaj grad.

Sada ovaj drugi zatrese glavom.

– To ne mogu. Lonestaru! Još se nikada nisam povukao. Za sada sam najbolje plaćeni revolveraš. Uzmaknem li, past će mi cijena. Kad su me unajmili, učinili su to zato, što si ti bio na putu da preuzmeš dužnost šerifa u Warsunu. Znao sam da ću nabasati na tebe. Ali moj put je dulje trajao. Stigao si prije mene. Skoro sam se snuždio čuvši da više ne očekuju tvoj povratak iz Faro Cityja. Želio sam borbu s tobom i sad ću je imati, Jime Warde!

– Stani! – poviče ovaj prije nego li je Hay Cox potegao svoj revolver.

– Da? upita Cox.

– Tko te unajmio, Haye? Možeš to mirno reći, jer u svakom slučaju jedan od nas dvojice neće preživjeti.

Revolveraš se na čas zamisli, a onda se oštro nasmije:

– Burt Wagoner me unajmio, ali znaj, on nije vođa tvojih protivnika, Jime. Moje mi iskustvo govori da se netko drugi krije iza toga. Jime, ako ne uspijem .. u džepu ćeš naći 2000 dolara. Uzmi ih i pošalji na adresu koju ćeš naći u lisnici. Koja je tvoja posljednja želja, ako kocka padne na tebe?

– Coxe – reče Jim. – U kolima iza mene leži bolesna djevojčica. Pobrini se da dode do liječnika.

– All right! Počni Jime! – zasikće Hay Cox izbezumljena lica. Njegova desnica posegne za revolverom brzinom muhe, koju zamah nečije ruke otjera s počivališta.

Jim Ward ugleda u Coxovim očima bljesak odluke i istodobno s njim potegne svoj kolt.

Začuje se prasak ispaljenih metaka, onda Jim Ward posrne i ispali još jedan metak.

Taj više i nije bio potreban, jer je Hay Cox već nakon prvog metka pao na koljena. Iz njegovog revolvera još dvaput sukne plamen, ali su meci ostali u prašini pred Jimovim nogama. Iza toga Hay padne na lice.

Jim još uvijek posrće. Lijevom rukom pritišće bočnu stranu svoga tijela i osjeća toplu krv. Sjetivši se i ostalih ljudi koji su stajali iza Coxa, on se, usprkos bolova naglo okrene prema njima. Ali ono što još vidi, to su jedino pete čizama posljednjeg od njih, koje zamiču za jednu kuću.

Osvrne se za kolima. Žena više ne sjedi na kočijaškom sjedalu, već stoji uz njegovog konja s kojeg je iz toka u sedlu izvukla njegovu vinčesterku i drži ju uperenu prema mjestu gdje su stajali ljudi. Sada mu postaje jasno zašto su se razbježali: vinčesterkin domet je mnogo veći od dometa revolvera kojima su oni bili oboružani.

U međuvremenu su njegovi prsti pod košuljom napipali ranu. Metak mu je odnio komad mesa s jednog rebra.

Prilazi Hayu Coxu, klekne i okrene ga na leđa.

Ovaj još jednom otvori mutne oči.

– Tako je moj život morao završiti – prošapće. – Bio je to bijedan život, Jime. Volio bih biti mlad i započeti iznova. Aaah, uvijek sam ... želio ... imati ranč. Ti bolje pucaš... od mene, Jime, ... bolje od mene... a to sam... želio doznati u Kansasu...

Dotrči nekoliko ljudi i među njima mali doktor sa svojom crnom kožnom torbom. Za Haya je sve bilo prekasno. On klekne s druge strane mrtvog Haya i na tren pogleda u Jima.

Ovaj uzme Hayevu lisnicu i novac, pa ustane.

– On je mrtav, doktore – reče promuklo – Ali tamo u kolima leži bolesno dijete. Pobrini se za njega i to brzo. Nisam stoga ubio čovjeka da ovo dijete i dalje trpi boli.

– Pobrinut ću se za njega – promrmlja liječnik ustajući.

Okupljenim ljudima, koji su sve radoznalo promatrali Jim reče da mrtvo tijelo Haya Coxa odnesu do pogrebника.

Lagano ode do svoga konja. Košulja mu je sa strane natopljena krvlju. Nekako se dovuče do sedla, odjaše do kola, te s njih odveže uzde konja na kojem sjede dva razbojnika, te ih uzme u svoje ruke. Oni ga, bližedi u licu, gledaju unezvjereno.

Žena ispred kola poluglasno razgovara s liječnikom, a zatim se oboje penju na kočijaško sjedalo. Brzo odjure prema gradu, a Jim još vidi prestrašena lica dvojice dječaka.

– Naprijed! – uzvikne gorko i povede svoje zarobljenike duž ceste. Svi su građani

izašli na ulicu i gledaju u njih. Pred salunima stoji nekoliko jahača.

– Inače je sve mirno. Šerif dode do svog ureda, sjaši i skine laso sa zatvorenika. Lefty Dance padne dok silazi s konja, jer su mu ruke još uvijek vezane rupcem.

Jim otključa vrata.

– Ulazite! – naprijed.

Oni pokorno poslušaju. Lefty Dance je prašan od pada i vuče nogu. Mora da se pri padu ozlijedio.

Tom Quax i Tim Tomson još sjede u svojim ćelijama. Počnu glasno kleti vidjevši da Jim u zatvor dovodi još dva zatvorenika.

– Grom i pakao, pa zar u ovoj zemlji ne postoji ni jedan muškarac koji će ovog razmetljivog šerifa poslati k vragu? – zaurla Tim Tomson i divlje udari po željeznoj šipci uz koju je vezan lisicama.

– Ustrijelio je Haya Coxa – otrovno će Lefty Dance.

Sva četvorica sada kunu iz sveg glasa, kunu bijesno i prostački. Jim ih uspije nadglasati:

– Pripazite, moje strpljenje je pri kraju...

Netko s ulice zakuca na vrata koja je Jim iznutra zaključunao.

Jim napušta zatvorske prostorije i s koltom u ruci pode otvoriti vrata.

Jesse Nicol stoji na pločniku. Ruka mu krvari i on ju je omotao rupcem s vrata.

– Napustio sam Faro City. Netko je morao vidjeti da smo se mi dvojica sastali u klancu. Netko je pratio ili tebe ili mene. Kad sam se nakon na-

šeg rastanka vratio u Faro City, nekoliko me je momaka pokušalo surovo preslušati. Ispucavši sve svoje metke, uspio sam iskočiti iz saluna i pobjeći na konju koji me čekao. U ruku me je ranio onaj prokleti agent kad sam na konju projurio mimo njegove brvnare.

Jim Ward ovu obavijest primi mirno i sabrano.

— Ne brini, Jesse, reče — opet ćemo jednog dana odjahati u Faro City. Za sada ćeš mi ovdje dobro doći — trebam pouzdanog zatvorskog čuvara.

*

Jim prebroji novčanice iz svežnja Haya Coxa. Dok je brojio, obuzimalo ga je mučno sjećanje na protekle događaje i na čovjeka kojega je morao ubiti. Zatim isprazni njegovu lisnicu, u kojoj je bilo nekoliko požutjelih i od čestog čitanja izgužvanih listova. Listovi starijeg datuma pisani su još dječjim rukopisom koji je iz lista u list postajao sigurniji i izrazitiji. Kao pošiljalao je na svima navedena Rosy Lane, Boston, Queen Castel, a svaki od njih započet je riječima: »Dragi tata«.

Jim pročitao jedan list iz kojega je saznao da Hay Cox ima oduzetu kćerku koja u Bostonu živi u nekom domu i da mu je pravo prezime moralo biti Lane. Ona u listu žali svog oca, koji zbog trgovine stokom mora toliko putovati.

Jim se zagledao u ploču stola i dugo razmišljao o Hayu Coxu. Onda uzme listove i novac i napusti svoj ured. A Jesse Nicol, koji leži ispružen na kožna-

toj sofi na kojoj se udobno smjestio, pogleda zabrinuto za njim.

IX

Iako na desnoj bočnoj strani svoga tijela osjeća jake bolove, Jim slijedeća dva sata provodi u potrazi za Burtom Wagone-rom. Ali njega kao da je zemlja progutala. Jim zaviruje i u stražnje prostorije saluna Specijal.

— Vi možete i bez naloga za pretres pregledati svaki kutak mog saluna — reče mu Noel Maxwell blagim glasom. — Iako mi je Burt Wagoner prijatelj, ipak sam dovoljno mudar da se ne svadam s vama, šerife. Imate li nekog razloga za tužbu protiv Wagonera?

— Unajmio je Haya Coxa da me ubije. Hay mi je to sam rekao prije nego što je izdahnuo. Zato ga tražim. A kad i njega strpam u zatvor, imat će moji zatvorenici o čemu razgovarati.

— Puno sreće, šerife — nasmiješeno će Noel Maxwell, pa rukom pozove svog barmena:

— Jedan viski za šerifa — poviče. — On ga je u borbi za dobro ovoga grada zaista pošteno zaslužio!

Prenaglašeno otmjenom kretanjem poziva Jima za tezgom s pićima. Jim ga mrko gleda.

— Ne možete me zavarati, Maxwellu. Kad završim s Wagonerom, na vas dolazi red. Prisjest će vam svako rугanje.

Napusti salun i zastane na cesti razmišljajući što da sada učini. Odjednom se okrene i odlučnim korakom uputi prema najamnoj konjušnici. Sjetio se prekrasnog Wagonerovog ridana, kojeg je vidio u

jednoj pregradi. Nade li tamo tog konja, znat će da Wagoner nije napustio grad i da se u njemu negdje skriva. Ovakvu životinju vlasnik ne ostavlja za sobom.

Oprezno prijede preko dvorišta i uđe u štalu. Konjušar sjedi na svom starom mjestu, škrinji za zob i krpa čarapu.

Jim pogleda prema pregradama za konje i već u prvoj ugleda prekrasnog Wagonerovog ridana. Wagoner dakle nije napustio Warsun, nego je u njemu našao dobro skrovište.

* * *

Slijedeći je dan prošao bez nekih naročitih događaja. Nad gradom se spustio sumrak, ali svugdje vlada mir. Brojni posjetici su nakon obavljene kupovine napustili Warsun i samo je nekoliko konja privezano uz grede saluna.

Navala farmera i doseljenika u grad i budnost šerifa, koji je dokazao da gađa bolje od najozloglašenijeg revolveraša, istjerali su brojne besposličare iz grada.

U salunu besposleno sjede plesačice, a za igračim stolovima dosaduju se profesionalni kockari očekujući nove žrtve pa da prikrate vrijeme, slažu karte u pasijans. Barmeni zijevajući iza tezge poslužuju tu i tamo nekog od malobrojnih gostiju.

Noel Maxwell sjedi zamišljen u uglu saluna i ne pomakne se čak ni onda kada u salun uđe Jim Ward koji vrši svoju redovnu večernju ophodnju.

— Jedan viski! — naruči Jim i stavi pola dolara na stol. —

Danas sam zaista zaslužio jedan viski, zar ne Maxwellu?

Vlasnik saluna ga na čas pogleda, pa procijedi kroz zube:

— Bio je to zaista predivan dan!

Onda ustane i ode u svoje privatne prostorije.

Jim opet izađe na ulicu, te zastane u mraku jednog udubljenja, osluškujući život u gradu.

Opet ga prožima prijeteca slutnja opasnosti. Zna da će sada njegovi protivnici pokušati da mu zadadu smrtni udarac. Neki drugi čovjek na njegovom mjestu otišao bi u šerifov ured i tamo se zaključao da bezbrižno dočeka novi dan. Ne bi se izlagao opasnostima koje noću vrebaju iz mračnih ulica. Ali Lonestar-Jim je borac koji ne preza pred susretom s neprijateljem.

Iz razmišljanja ga prenu dva uzastopna hica koji odjekuju iz ulice u kojoj je sučeva kuća. Jim Ward dugim koracima potrči niz cestu i vadi kolt iz opasača. Stigavši do sučeve kuće, snažno zatrese ulaznim vratima.

Ali ona su zaključana s unutarnje strane. Ne gubi oko njih vrijeme, već potrči prema prozoru te upre ramenom da ga probije. Drvo se lomi i puca, a stakla zveče i ispadaju. Istrgne lijevom rukom zastor i s koltom u ruci oprezno zaviri u sobu.

Ali soba je prazna.

Jasno mu je da sudac još nije bio ušao u sobu u vrijeme kad su ispaljeni hici, nego je bio u hodniku ili predvorju.

Na ulici su se skupili ljudi, ali Jim na njih ne obraća paž-

nju. Kroz razbijeni prozor ulazi u sobu, pa iz nje krene prema predvorju. Netko mu dolazi u susret, a pred samim vratima sobe leži ispruženo mrtvo tijelo suca.

Jim uperi cijev revolvera prema čovjeku koji izranja iz nutrine kuće i vidi da je to bankar Steward Brown.

— Ne činite nikakve gluposti, Browne — reče Jim oštro. Dim ispaljenog metka još se osjeća u zraku.

Bankar polako izade na svjetlo koje dopire iz sobe i Jim vidi kako mu niz obraz curi krv, kao da ga je po njemu okrznuo metak. I on drži kolt u ruci.

— Šerife, vi prokleta budalo — progunda Brown. — Zar mislite da sam ja pucao u suca? Ličim li na idiota?

Spremi svoj kolt i palcem pokaže sebi iza leđa:

— Ubojica je kroz stražnja vrata provalio u kuću i kad me je sudac hodnikom poveo u svoju sobu, on je pucao, a zatim pobjegao. Potrčao sam za njim, ali nisam uspio otvoriti stražnja vrata. Mora da ih je s vanjske strane zaglavio komadom drveta — reče bankar ljutito.

Jim prekorači Lowellovo nepomično tijelo i prode kraj bankara prema stražnjem ulazu kuće. Vrata se zaista ne mogu otvoriti. Nešto je podmetnuto sa stražnje strane, a kako se ona otvaraju prema van svaki pokušaj otvaranja još više zaglavljuje podmetnuti komad drveta.

Jim se okrene natrag u trenutku kad je bankar promrsio

kletvu, kao da se sjetio nekog svog propusta.

Jim uperi svoj kolt u njega uz riječi:

— Može biti Brown, može zaista biti da je provalnik ušao i izašao kroz ova stražnja vrata, ali ja želim biti siguran u to. Dodajte mi vaš kolt, Brown!

— Vraga ću to učiniti! — reče ovaj.

Jim se nagne naprijed i zabije svoj revolver bankaru u želudac.

— Učinit ćete sve što vam kažem, Browne, a što budete više poteškoća stvarali, to će biti gore za vas.

— Grom i pakao, gubite ovdje vrijeme, umjesto da ložite pravog ubojicu!

— Možda je tako, — promrmlja Jim — ali u prvom redu želim sa sigurnošću utvrditi da li ste vi upleteni u sve ovo. Mogli ste i sami prije kratkog vremena zaglaviti stražnja vrata s vanjske strane, kako biste mi ispričali ovu priču. Moram uzeti u obzir sve mogućnosti.

Izvuče ispod otvorenog kaputa njegov kolt koji je nosio u opasaču pod pazuhom. To je mali revolver kratke cijevi, upravo najpodesniji za nošenje pod pazuhom. Jim ga pomiriši i ustanovi da iz njega nije pucao.

— Eto, sad i sami vidite — reče Brown. — Sve se događalo tako vrtoglavom brzinom da nisam ni stigao zapucati. Izgleda da je to sada moja sreća.

— Možda — odvrati Jim i pride bliže bankaru da ga temeljito pretrese. Pa iako svoj kolt još uvijek drži u ruci, bankar skoči na njega. Jim glavom i ledima udari u stražnji zid, a

bankar mu zada još i udarac šakom u želudac.

Jim se bacio ustranu, posrnuo, ispravio se i opet posrnuo. Konačno ipak uhvati ravnotežu, pa koltom udari bankara po licu. Šakom ga raspali po jetri i još jednom koltom po glavi.

Čovjek padne kao pokošen, a Jim mu u vanjskom džepu kaputa napipa i izvadi mali kolt derringer. Kratka dvocijev miriše po barutu i sadrži dvije prazne čahure. Čak i nevježa bi ustanovio da je iz ovog revolvra pucano dva puta prije kratkog vremena.

Jim odstupi korak od bankara koji se počeo micati i koji je konačno sjeo sav ošamućen. Rukama prijede preko bolnih mjesta na obrazima gdje ga je udarila cijev Jimovog kolta.

— Htjeli ste spriječiti suca Lowella da održi suđenje mojim zatvorenicima kako bi u Warsunu opet zavladao red. Zato ste ga i ubili, zar ne?

— Budalo jedna — zastenje Brown držeći se za glavu. Prije nego li je ubojica pobjegao kroz stražnji ulaz, bacio mi je pred noge moj vlastiti derringer, koji mi je prije par dana bio ukraden. U odsjaju svjetla prepoznao sam ga po srebrnim inicijalima, utisnutim u rukohvat od slonovače. Podigao sam ga i stavio u džep. Lonestar-Jime, netko je znao da se nalazite u blizini i da ćete na prasak pucnjeva odmah dotrčati ovamo. A taj pas je znao da ću ja podići svoj revolver s poda i da ćete ga vi pronaći u mom džepu. Pasji sin je sve dobro predvidio i sve se doista odigralo po njegovom

planu. Ludaće, pa kako ste i mogli pomisliti da sam ja ubojica? I vi mislite...

— Što ste tražili kod suca?

— prekide ga Jim.

— Posudio sam mu novaca za kupnju neke zemlje, pa sam došao da se dogovorimo o pojedinostima zajma. Htio sam mu reći da mi nisu dovoljne samo one garancije koje mi on nudi, jer u slučaju njegove smrti one ne bi pokrivale njegov dug. Želio sam da mi da još neke posebne ovlasti za unovčenje njegove imovine. Ja naime nisam optimist i ne vjerujem da će Warsun pobijediti u velikoj trci. Htio sam se osigurati, a on je sada mrtav.

— Vi naravno niste prepoznali napadača i vi nemate pojma tko se mogao dočepati vašeg derringera, zar ne?

— Pa kradljivac je mogao biti i moj meksički sluga, koji me je već nekoliko puta pokrao i koga sam prije nekoliko dana najurio iz svoje kuće. Taj momak je napustio grad, ali on je zaista mogao ukrasti moj revolver, koji sam držao u ladicu svog noćnog ormarića. Ubojicu nisam prepoznao. Pa i sami vidite da je stražnji ulaz potpuno mračan.

— Da, to vidim — suho će Jim.

— Ako me sada uhapsite, šerife, moji će malobrojni ulagači navaliti na banku i tražiti svoj novac. Onda sam propao. Ako me uhapsite, Lonestar-Jime, Warsun će ostati bez banke.

Jim se zagleda u mali derringer u svojoj ruci, pa zatim u nemirne oči bankara.

Strpa oružje u svoj džep.

– Ne hapsim vas, Browne. Privremeno se možete slobodno kretati unutar granica grada. Ako pobjegnute, bit ću vam uskoro na tragu, ne biste mi mogli umaći. Vraćam vam vaš kolt, a derringer ću zadržati.

Pruži bankaru njegov kolt. On ga uzme i zadjene u opasač pod pazuhom.

– Hvala vam, gospodine Ward – reče promuklo. – Hvala. Kunem vam se svime što mi je sveto da ja to nisam učinio. Ovo je bio lukavi potez čovjeka u pozadini. Ubio je suca, a istodobno je htio postići i propast warsunske banke.

Prije nego što mu je Jim ista odgovorio, netko zakuca na prednja vrata.

Mali, bucmasti liječnik sa svojom crnom kožnom torbom bio je pred vratima. U pozadini se skupila gomila radoznalih građana.

– Jesam li potreban? – zapita liječnik.

– Lotu Lowellu potrebna je još samo sahrana.

– A tko ga je ubio? – zapita Ben Chase i na tren upre prodoran pogled u bankara.

– Ubojica je pobjegao kroz stražnja vrata – odgovori Jim i izade.

Radoznali gledaoci naprave mu mjesta za prolaz. Bankar ga je jedno vrijeme slijedio, a zatim ga pozove.

– Da?

– Lot Lowell nije bio samo sudac, nego i gradonačelnik. Pripazite, šerife! Sada će se birati novi gradonačelnik. To je interna stvar ovog grada, ali ja vam već sada mogu reći kako će se zvati novi gradonačelnik.

– Pa kako?

– Noel Maxwell!

– Nemoguće!

– Ipak! Pošteni građani, u prvom redu solidni trgovci, glasat će, naravno, za kovača. To je čovjek na svome mjestu. Ali svi barmeni, izbacivači iz saluna, profesionalni kockari i njihovi ovdašnji partneri glasat će za Noela Maxwella. Imat će prednost od svega nekoliko glasova, ali oni će pobijediti. A onda će vam Maxwell kao novi gradonačelnik oduzeti šerifsku zvijezdu, Jime Warde. I onog trenutka, kad prestanete biti šerifom, ovaj će grad opet uzavreti.

– Vidjet ćemo – odgovori Jim i ode dalje.

Bankar ga isprati pogledom, mrzovoljno zatrese glavom i ode u banku, iznad koje se u gornjem katu nalaze njegove privatne prostorije u kojima stanuje.

X

Noć je Jimu Wardu prošla bez daljnjih nepravilnosti. Slijedeći dan u 11 sati završen je i izbor novog gradonačelnika. To je bio kratak izbor, jer je svega 83 građana Warsuna imalo pravo glasa, 49 ih je glasalo za Noela Maxwella, 7 glasača se suzdržalo, a za kovača, snažnog i poštenog čovjeka, koji se prije 10 godina doselio iz Evrope, glasao je ostatak.

Jim Ward je s Jessom Nicolom stajao pred uredom šerifa, kad je iz saluna Specijal došao Noel Maxwell u pratnji svojih pristaša, sve samih sumnjivih tipova: crno odjevenih profesionalnih kockara, barmena, kobilara. Nekolicina izbacivača i upravljača igrom u kockar-

nici hoda tjesno uz Maxwella. S gornjih prozora saluna gledaju na ulicu djevojke zabavljalice. I nekoliko jahača surovih izraza lica stiglo je opet u grad. Oni se gegaju verandom saluna i gledaju.

Noel Maxwell prijeđe cestu i dode na pločnik. Njegova svita ostane na cesti, te se rasporedi u polukrug. Očito je da s uživanjem očekuju ono što će uslijediti. Znaju da će sada novi gradonačelnik Jimu Wardu oduzeti šerifsku zvijezdu.

Maxwellove oči blistaju pobjedničkim sjajem, porugom i željom za osvetom. Sa zadovoljnim smiješkom na usnama stane pred Jima i Jessa i odgurne svoj šešir s lica.

— Ja sam novi gradonačelnik i vi od danas ovdje nemate što tražiti — reče tvrdo. — Vratite zvijezdu, jer je novo gradsko vijeće zaključilo da niste podesna osoba za šerifa Warsuna. Ubijate prebrzo i prečesto, kvarite nam poslove i primete preveliku plaću. Ovom gradu ne treba šerif-revolveraš. Za pola sata nestanite iz grada i sad mi odmah predajte šerifsku zvijezdu.

Jim se trpkio nasmiješi i ozbiljnim pogledom pride preko Maxwella i brojnih građana, koji u tišini radoznalo očekuju daljnji razvoj događaja.

— Zvijezdu vam mogu vratiti, ali grad neću napustiti. I nadalje ću se brinuti o...

— Ako ne nestanete u roku od pola sata izvući ćemo vas iz grada za vaše vlastite uši.

— Samo polako, čovječe — progunda Jesse Nicol i borbeno pogleda u Maxwella.

Dode i mali liječnik, te koso

stane iza Maxwellovih leđa. Blagim glasom progovori:

— Ne svađajte se, gospodo. Svaki grad unajmljuje šerifa kojeg želi. Mister Ward, ja se na vašem mjestu ne bih nametao. K meni ponekad dolaze bolesnici koji neće da gutaju lijekove, jer im ne pričaju. Onda ostavljam te ludake da i nadalje boluju. I ovaj grad je bolestan — ali on tako hoće. Ja se zaista ne bih nametao, Lonestar-Jime.

Izgovarajući to, on se zagonetno smiješi, okreće svima leđa i odlazi.

Neki ga ljudi ispraćaju kletvama, jer se osjećaju pogodeni njegovom tvrdnjom da je njihov grad bolestan.

Ali on je jedini liječnik u Warsunu i okolici i svakome bi od njih kad-tad mogla ustrebat i njegova pomoć. On je iznimka u Warsunu, ne treba da se boji ni najsurovijih momaka i može si dopustiti mnogo toga.

Jim međutim otkopča s prsluka zvijezdu gradskog šerifa. Smiješi se i u Maxwellovu ispruženu ruku stavlja komad blistavog željeza.

— Evo je, mister — reče mirno.

— All right, Lonestaru, a sada nestanite iz grada i to proketo brzo. Ovog krivonogog povedite sa sobom. Iz Faro Cityja su ga već isprašili a Faro City uživa glas naročito gostoljubivog i mirnog grada. Culi ste moje riječi, Warde: za pola sata nestanite sami, ili ćemo vas mi izvući.

— Moram vas, na žalost, razočarati, Maxwellu — polako će Jim, te rukom posegne u džep hlaća. — Posjedujem još

jednu zvijezdu, blistaviju i vredniju od one koju ste mi oduzeli. To je, naime, zvijezda federalnog maršala. Pogledajte je, Maxwelle, pogledajte je dobro!

Gleda u Maxwella, iz čijeg lica kao da je nestala i posljednja kap krvi, pa se obrati skupljenoj gomili:

– Niste baš oduševljeni, ali to je činjenica i tu nema pomoći. I nadalje ću se u Warsunu boriti za red i pravdu. Vidim da svi nosite oružje. Od danas je nošenje oružja u gradu zabranjeno. Ako za deset minuta nađem na nekog s oružjem, slabo će se provesti! Nadalje je zabranjeno okupljanje u gomile veće od troje ljudi. A sada se svi razidite! Odmah se svi razidite!

– Do đavola! Objesimo tog lajavca za uši! – zaurla jedan glas.

– Da, on možda blefira da je federalni maršal poviče drugi.

Ali Noel Maxwell podigne ruke i zaviče:

– Bez nasilja, ljudi! Ne stvarajte nered. Ako ga linčujete na otvorenoj cesti, vlada će u Warsun poslati vojsku. Razidite se, ljudi i izvršavajte njegove naredbe!

Okrene leđa Jimu Wardu i ode.

Mnogi krenu za njim u salun, ostali se razidu po gradu. Jahači surovih lica, koji su sve to promatrali s verande saluna, uzjašu svoje konje i na brzinu napuste grad.

Sad će se brzinom vjetra na pet stotina milja uokolo proširiti vijest da se u Warsunu nalazi maršal, postavljen od federalne vlade, dakle čovjek, koji svakom gradskom šerifu može izdavati naloge i koji ih, po vlastitom nahodenju, može smijeniti s položaja.

Jesse Nicol sada reče:

– Sad se borimo otvorenim kartama, Jime. Protivnicima je sada sve jasno. Ali tko je čovjek u pozadini, koji vuče sve konce? Jime, volio bih se okupati u zmajevskoj krvi, a tebe bih naročito debelo njome premazao, pa da postanemo neranjivima.

Jim se povuče u svoj ured, sjedne za pisali stol i ukočeno se zagleda u suprotni zid sobe.

– Ako naš protivnik ne odustane, onda to čini samo zato da bi nam se osvetio. Vidjet ćemo. Sada ću proći gradom da se osvjedočim da ni jedan čovjek na ulici ili u salunima nema oružje.

– Pripazi na sebe, Jime – zabrinuto će Jesse.

* * *

Grad je miran, ljudi hodaju bez oružja i ne stvaraju skupine veće od tri čovjeka.

Poslije podne nekoliko farmera i doseljenika navratilo je u grad.

Jim svakog sata kruži gradom. Svrća i u konjušnicu. Wagonerov ridan još je uvijek tamo. Razgovara s doseljenicima i pomno prati sve što se događa na cesti i ulicama. Još uvijek tu i tamo nailazi na kojeg divljeg jahača. Oni sjede po salunima ili se gegaju verandama i ulicama. Odložili su oružje, a opasače prebacili preko sedla svojih konja.

Stiže i poslijepodnevna poštanska kočija iz koje izlaze dva nova profesionalna kockara, dvije nove plesačice i neki suhonjavi čovjek koji s kočijaškog sjedala skida svoje sedlo.

Jim tumara dalje. Vidi kako iz dvorišta transportnog poduzeća izlazi troje teško natovarenih kola. Eliot Troop upravlja prvim kolima, iako mu je ruka u povezu. Zastane kod Jima, te mu prignuvši se reče:

– Moram se držati sklopljenih

ugovora, jer će mi inače konkurencija iz Faro Cityja preoteti mušterije. Ovo su zadnje isporuke. Sutra o podne vratiti ću se u Warsun.

– Pazi dobro mirno će mu Jim.

Kola pođu svojim putem, a Jim brzo umakne iz oblaka prašine za njima, te se vrati u svoj ured.

Toga se dana ništa nije dogodilo. Jim i Jesse prionu uz obilan ručak, a četiri zatvorenika s mukom gutaju juhu od graha.

Tim Tomson urla:

– Budući da ste federalni maršal, mi ćemo se federalnoj vladi potužiti da nas jednoličnom ishranom želite prisiliti na neke izjave.

Jim se smije.

– Danas sam vladi poslao pismo i tražio da ovamo uputi federalnog suca, koji će vam suditi na temelju moje optužbe, a ta će glasniti: »Oružani napad na vladinog izaslanika«. Njemu se možete potužiti na mene.

Sjeda za pisali stol. Vrata su otvorena i kroz njih se vidi kako noć obavlja grad.

Grad je miran, sumnjivo miran.

Poslije dolazi Jesse Nicol a oko njega se širi miris jakog alkohola.

– Bio sam u salunu da popijem jedan viski. Tamo je prilično zagušljivo. Gledaju u nepozvanog gosta, kao da bi ga najradije raskomadali. Ipak su me ostavili da živim. Onda sam malo kockao s barmenom i izvukao od njega trideset dolara. To je baš bio zgodan izlet, Jime.

– Ti tašti krivonošce, zagunda Jim – htio si se isprsi, htio si pokazati kako i bez mene ne strepiš pred njima. Krajnje je vrijeme da si kupim ranč, pa da i za tebe prestane ovaj opasan život. Možda se u tebi krije izvrsni predvodnik. Ako te krave mog budućeg ranča prihvate, dobit ćeš taj posao.

Uzima svoj šešir i kreće na redovni obilazak grada. Iz hotelskog restorana izlazi nekoliko farmera koji su se danas dulje zadržali. Sjedaju na svoja natovarena kola i odlaze iz Warsuna.

Jim najprije ode do konjušnice, ali tamo još uvijek stoji Wagone-rov ridan. Stari konjušar sjedi pod svjetiljkom, ovaj put ne krpi, nego plete novu čarapu.

– Imali ste zaista dobrog konja, šerife, reče tužno. Po brojnim ožiljcima na njegovom tijelu zaključio sam da je bio pravi konj za borbu. Ja bih ubio pasjeg sina koji bi mi ustrijelio takvog vranca. Baš me je veselilo da vam je Noel Maxwell, doduše, oduzeo šerifsku zvijezdu, ali da ste vi imali i onu drugu, vredniju zvijezdu, s kojom imate mnogo veće ovlasti. Zaista se tome radujem!

– Svaka zvijezda je, u stvari, samo komad željeza. Na koncu je ipak odlučujuće tko je nosi – promrmlja Jim Ward. – Nadam se da sam dovoljno dobar za to. Na mnogim sam mjestima nosio zvijezdu: kao gradski šerif, federalni maršal ili i federalni maršal i oficir federalne vojske, kao sada. Ali ovo će biti moja posljednja zvijezda!

– Možda, promrmlja stari konjušar jednako blagim glasom – ali vaše ime-Lonestar-Jim živjet će i dalje u brojnim legendama. »Osamljena zvijezda«, Jim Ward, koji osamljeno nosi svoju zvijezdu u mnogim gradovima i naseljima. Ali ovdje imate pomoćnika, zar ne?

– Zvali su me Lonestar-Jim davno prije nego što mi je Jesse Nicol postao prijateljem – odgovori Jim i izade.

Dok obilazi gradom osjeća kako je silno napet. Uvjeran je da su ne-

prijatelji isplanirali novi udarac na njega. Osjeća da je opasnost tu negdje, kraj njega, ali je on ne može uočiti. Ova ga živčana napestost iscrpljuje i on pokušava smisliti s koje će ga strane neprijatelj napasti.

Možda su opet unajmili nekoliko plaćenih ubojica, koji su na putu za Warsun ili su mu postavili neku drugu stupicu?

Misli mu se neprestano vrte u krugu. Do sada je imao nevjerovatnu sreću. Ne smije zaboraviti ni Bruta Wagonera koji se još uvijek krije u ovome gradu.

Misli na Jennifer, njenog brata, na Maxwella – i na bankara. Razmišlja i o agentu iz Faro Cityja i na svoje zatvorenike, koji su još uvijek u ćelijama i koje još do sada nisu oslobodili.

Umorstvo gradonačelnika pokazuje koliko su bezobzirni njegovi prijatelji. Jim zaista misli da bankar nije ubojica. Možda se računalo na to da će Steward Brown izgubiti živce i da će pucati u Jima Warda.

Do ponoći u gradu vladao je potpun mir. Neki od stranih jahača napustiše grad. Po kućama se gase svjetla i zaključavaju vrata. Uskoro su u Warsunu osvijetljene samo tri zgrade.

Iz prozora hotelskog predvorja dopire slabo svjetlo. Tamo za pulutom sjedi zijevajući Hannibal Cezar.

I iz šerifovog ureda prodire slabi trag svjetla. Tamo unutra stražari Jesse Nicol.

Treća zgrada, iz koje dopire najjače svjetlo jest salun Specijal.

Jim pristupi vratima, te preko njih zaviri u salun.

Unutra je samo nekoliko gostiju. Maxwellu nema ni traga. Barmeni se protežu za tezgama, a nekoliko

plesačica zijevajući sjedi za okruglim stolom.

Jim pođe dalje i još jednom svrati u svoj ured.

– Osjećam sve do nožnog palca da je ovaj, tobože usnuli grad, pred eksplozijom poput bačve pune baruta – reče Jesse Nicol nervozno.

– Da bar ti stalno ne šetaš gradom i da ja nisam ovdje sasvim sam, bilo bi mi lakše. Stalno osluškujem kad će prasnuti prvi hitac i da li su se vragovi uskomešali, Jime. To mi kida živce!

– Znam – odgovori mu Jim i pođe opet prema vratima. – Ali bez sna se ne može. Možda će ovo ipak biti mirna noć, jer protivnicima nisu stigla nova pojačanja plaćenih ubojica. Idem da legnem.

– U krevetu ćeš barem biti sigurniji, nego na cesti s olakšanjem će Jesse Nicol, te iza Jima zaključana vrata ureda.

Neko vrijeme Jim nepomično stoji pred vratima. Kad su mu se oči privikle na tminu, prijede ulicu i opet stane pred vratima hotela.

Ali tišina i dalje vlada.

Onda ude.

Hannibal Cezar stoji iza pulta, te napola naslonjen na njega čita neke stare novine.

Puši debelu cigaru!

Opasnost!

Jim to osjeti kao neki strujni udar, ali njegov vanjski izgled ne ukazuje na to. On je umoran čovjek koji dolazi u hotel da prenoći u svojoj sobi.

Ali Hannibal puši cigaru, a to je dogovoreni znak za opasnost.

Jim se ogleda po predvorju, dok Hannibal s ploče skida njegov ključ. Tamo prijeko, u jednom uglu, u kojem su četiri kožnate stolice, sjedi neki čovjek i čita novine. Na tren podigne glavu i pogleda Jima, ali onda opet nastavi čitati. Jim ga

ne poznaje, ali on izgleda kao neki od onih jahača litalica, koji odnekud dođu i nekud odu.

– Danas je grad miran – reče Hannibalu.

– Da, mister Ward – vrlo miran – promrmlja crnac i izduhne oblak dima.

Jim mu nemarno kimne glavom i pođe prema stubama. Penje se polako i zastajkuje i djeluje vrlo umorno i iscrpljeno. Prije nego što zaokrene u hodnik, pogleda preko ramena dolje prema predvorju.

Tamo je stranac podigao glavu i pogledao za njim.

Uljna svjetiljka kao i uvijek, slabo osvjetljava hodnik. Ona visi na zidu točno preko puta Jimove sobe. U prolazu on je ugasi.

Onda zastane kraj svoje sobe, položi lijevu ruku na kvaku, a desnom izvuče kolt. Iza sebe začuje penjanje čovjeka iz predvorja. Moglo bi se pomisliti da i on ide u svoju sobu na spavanje.

Jim naglo otvori vrata sobe, ali mu je tijelo zaklonjeno zidom. Iz mračne sobe liznu dva plamena iz cijevi oružja uperenog prema vratima sobe.

Da je Jim u tom trenutku stajao na ulazu, pogodilo bi ga nekoliko metaka.

On se povuče nekoliko koraka dublje u hodnik, šćucuri i poviri prema stubama. Iz predvorja dopire slabi trag svjetla u kojem se ocrta lik čovjeka koji se popeo gore.

– Hej, Joe, jeste li ga sredili? – poviče taj u hodnik.

Jim vidi kako se naglo povlači u stranu. Pritisne obarač i pogodi čovjeka. Čuje kako se ovaj kotrlja niza stube, urlajući od bola.

Sada Jim dopuže do vrata svoje sobe, ustane i kroz otvorena vrata proturi svoj kolt. Ispuca dva metka

i, po plamenim jezičcima koji izlaze iz oružja napadača vidi, da su se oni postavili svaki na jednu stranu prozora.

Njihovi meci fijuču u visini prsnog koša kroz otvorena vrata prema hodniku.

Jim se nisko sagne baci naglim pokretom lijevo, pa zatim uleti u sobu.

Kotrlja se sve do stola.

Čuje kako napadači kunu, a jedan metak mu okrzne uho, dok drugi napadač više ne puca. Vjerojatno je ispucao sve metke iz kolta.

Prvi napadač zapuca još jednom, on zacijelo posjeduje dva kolta.

Jim je u međuvremenu poskočio i odgurnuo stol prema napadaču. Drugi metak dodirne vršak njegovog ramena. U titraju plamena iz cijevi oružja nejasno razabire obrise napadačevog tijela, te zapuca prema njemu.

Čuje kako se ovaj srušio, ali drugi napadač skače na njega. Drška njegovog kolta dodirne Jimovu glavu. Osjeća bol u ramenu, a zbog siline napadačeva skoka posrne u stranu i padne preko srušenog stola.

U sobi je potpuno mračno. Jim puca prema otvorenim vratima, jer mu se čini da je tamo razabrao sjenu bjegunca.

Ovaj je međutim već izmakao i sada čuje samo glasan topot njegovih peta.

Jim sopćući osta ležati, a napadač počne skakati niza stube. Ali iz predvorja se čuje prasak pucnjeva.

Nekoliko sekundi kasnije začuje crnčev glas:

– Pogodio sam ga! Pogodio sam ga koltom onog drugog! Mister Ward, živite li još?

– Da! – poviče Jim, ustane i oprezno izađe na hodnik. Iako su

uzduž hodnika sve sobe popunjene, ne otvaraju se nijedna vrata, kao da su Hannibal i on jedini ljudi u hotelu.

Povuče šibicom po zidu da upali svjetiljku, koju prije toga skine sa zidne kuke.

Stubama dojuri Hannibal. On u šaci drži kolt.

– Napadači su mi oduzeli moju sačmaricu, a čovjek u predvorju držao je na svojim koljenim ovaj kolt koji mi je, dok se on koturao niza stube, pao ravno pred noge. Njime sam dočekao onog drugog momka. Da li sam dobro učinio, šerife?

– Tako dobro, kao da si šerif ili maršal po zanimanju – odgovori mu Jim. S upaljenom svjetiljkom uđe u svoju sobu, u kojoj leži ubijeni čovjek.

Jim klekne uz njega, te ga pregleda. Metak mu je prošao ravno kroz srce. Već je skoro ustao, kad mu nešto padne na pamet. Htio bi imati pravu sliku o ovim banditima, pa zato započne s pretresom. Najprije mu isprazni džepove.

U unutarnjem džepu kožnate veste nađe svežanj novčanica. Njih je toliko da odmah zna da se radi o vrlo visokom iznosu. Ako i ostala dvojica posjeduju takve svežnjeve, njegovi su neprijatelji skupo platili ovaj napad.

Kad ih je počeo prebrojavati, zaprepašteno zastane. Zagleda se u jednu novčanicu od sto dolara, koja je umrljana crvenom tintom. A mrlja ima oblik konja u skoku.

– Aha! – uzvikne.

Crnac ga začuđeno pogleda.

– Što vas je iznenadilo na ovoj novčanici? – zapita.

– Ovu novčanicu imao je u svom svežnju Hay Cox – odvratila Jim odsutno.

Onda se začu glas s podnožja stuba:

– Hej, ljudi, tko ste, da ste. Ja sam liječnik i došao sam vidjeti da li su kome potrebne moje usluge.

– Dodite – pozva ga Jim zamišljeno.

Mali, liječnik sa svojom nerazdvojnjom crnom torbom uđe u sobu.

– Vi izgleda uvijek točno pogodite vrijeme kad se nešto događa – suho će Jim. Skloni novčanice i užurbano napusti hotel.

Na ulici je mirno i ona je potpuno prazna. Ni u salunu Specijal više ne gore svjetla.

Izgleda kao da grad ne želi ništa vidjeti ni čuti.

Jesse Nicol koji stoji pred uredom poviče:

– Jime, jesi li čitav?

– All right! – odvratila Jim i pojuri dalje.

Zaokreće u mračno dvorište s transportnim kolima, te stigne do duguljaste barake u kojoj se nalazi ured poduzeća i u kojoj stanuju brat i sestra Troop.

Lupa šakama po vratima. Prođe minuta prije nego što se osvijetli jedan prozor u blizini vrata.

Jennifer Troop zapita iznutra:

– Tko lupa?

– Ja sam, Jim Ward. Moram s tobom razgovarati. Otvori brzo! Hitno je!

Ona odmah otvori. Stoji na vratima raspletene kose i rumena od zdravog sna. Zaogrнула je ispranu kućnu haljinu, čija je prvobitna boja bila plavilo različka. U lijevoj ruci drži svjetiljku.

– Udi, Jime – pozva ga mirno, ali joj se u očima vidi prikrivena briga.

– Jenny, odgovori mi odmah ovdje, jer je hitno: Što se zbilo s novcem Haya Coxa, koji sam ostavio kod tebe? Trebala si kćeri

napisati pismo i poslati revolverašku plaću.

– To sam i učinila, Jime!

– Kako si poslala novac?

– Uplatila sam ga u banku i za njega mi je mister Brown uručio ček, koji je glasio na jednu banku u Friscu. Kći Haya Coxa moći će ga u Friscu opet unovčiti.

– Hvala, Jenny! Novac dakle potječe iz banke! – poviče Jim odjurivši.

Više ne čuje što Jenny za njim viče. Otrči ulicom do banke te počne zvekirom udarati po vratima.

– Otvorite, Browne, moram s vama razgovarati, ali otvorite brzo!

Iz glasa mu treperi sve nestrpljenje čovjeka koji misli da je naišao na pravi trag, i koji nema vremena za gubljenje.

Ne čeka dugo. Bankar mu otvori vrata i uvede ga u svoju radnu sobu.

Tamo Jim na stol položi označenu novčanicu.

– Browne, ako mi ne možete sa sigurnošću potvrditi kome ste isplatili ovu novčanicu, morat ću vas uhapsiti. Onda ste vi čovjek, kojeg tražim, i onda ste vi taj, koji je ubio suca.

Bankar se zagleda u umrljanu novčanicu. Odjednom se skameni i duboko uvuče zrak.

– Odakle vam ova novčanica, maršale?

– Tri momka su me pokušala ubiti – i svi su već primili nagradu za taj posao. Ovu novčanicu poznajem, a Jennifer Troop ju je kod vas uplatila. Kome ste dali tih sto dolara, unajmljenim ubojicama, ili nekom drugom?

Steward Brown se odjednom iskesi.

– Moja banka slabo posluje, u

zadnja tri dana isplaćen je jedan jedini veći iznos, sve ostalo bile su male isplate. Jučer u podne Ben Chase je podigao tri tisuće dolara. Čuo sam ga kako razgovara s blagajnikom. Htio je negde kupiti veliko građevinsko zemljište. Samo je on mogao dobiti ovu novčanicu. Ako zapitate mog blagajnika, on će vam to sasvim točno kazati, jer ovako umrljana novčanica upada u oči. Liječnik je nije morao primijetiti, jer su novčanice bile smotane u svežnjeve od po tisuću dolara. On ih je možda prebrojavao držeći ih samo za krajeve.

Jim Ward se dignu sa stolice.

– Možda govorite istinu, ispitat ću.

Pojuri iz banke i već za nekoliko minuta stigne do liječnikove kuće. Ne lupa po vratima, nego ih najprije pokušava sam otvoriti.

To mu i uspijeva i s uperenim koltom uđe u kuću.

Liječnikova dnevna soba stoji otvorena. On polako uđe u nju.

Ben Chase sjedi uz čašu vina i okreće svoje palce jednog oko drugoga. Smješka se lukavo, a u očima mu je hladan sjaj.

– Uspjeli ste, Jime Warde, zar ne? Počinio sam grubu grešku, što sam uočio dok sam prisluškivao u hodniku hotela. Pronašli ste obilježenu novčanicu kod jednog od unajmljenih ubojica, a bankar vam je rekao da sam ja podigao veću svotu novca. Bili ste već i kod Jennifer Troop, zar ne? Vi poznajete tu djevojku...

– Chase vi ste čovjek u pozadini, vama pripada Faro City i od vas Noel Maxwell i Burt Wagoner primaju naredenja. Vi ste čovjek koji želi prisiliti

ljude da izaberu Faro City, a ne Warsun za glavni grad pokrajine. Vi ste ovaj grad...

— Ne trošite daljnjih riječi, Jime Warde, reče mu liječnik, cerekajući se.

Uzme u ruku čašu s vinom i otpije par gutljaja.

— Mogao bih s uspjehom jedno vrijeme poricati sve što kažete. Mogao bih ustvrditi da sam označenu novčanicu izdao, a da i sam ne znam gdje. Vi biste se morali mučiti s dokazima, a ne ja. Ali sad smo se već dosta natezali, Lonestar-Jime. Nahuckao sam na vas čitavu gomulu plaćenih ubojica, a vi još uvijek živite. Opasan ste borac i imate nezamišljivu sreću s kojom je sada gotovo. Sada vas imam u kliještima, Lonestar-Jime!

Opet se zlorado nasmije.

— Šta ste opet zakuhali? — zapita Jim polako.

— Ja sam njihov dobri mali doktor, meni svi vjeruju. Mogao sam po nekim znacima ustnoviti da između vas i Jennifer Troop postoji poseban odnos. Kad sam Eliotu Troopu previjao ranu, oprezno sam se o tome kod njega raspitao i on mi je pričao da ste Jennifer spasili od Indijanaca, i da ste s njom na osami proveli tri dana. Ona vas je jednom posjetila u hotelu. Ja sad sve nade polažem upravo u to da prema Jennifer Troop niste ravnodušni i da ćete za njen život nešto platiti. Sada je kucnuo taj čas!

Jim polako stupi pred liječnika, zgrabi ga i podigne iz stolice. Strese ga i baci u zid.

Ben Chase zasopće.

— Krivo činite, Lonestar-

Jime, sasvim krivo! Za to se mogu osvetiti na djevojci. Za sve, što budete učinili meni, platit će djevojka. Dvije minute nakon što ste otišli od nje, dograbilo ju je nekoliko mojih dobrih ljudi i ona sada više nije u Warsunu. Ne poslušate li sve što vam budem naredio, djevojka uskoro neće biti među živima. Prije nego što zora svane, naći će se u kampu s gomilom divljih momaka. Možete li zamisliti, Lonestar-Jime, što joj se sve tamo može dogoditi, ako...

— Prokleta propalico! — teško izusti Jim i polako se odmakne od liječnika.

Misli su mu uskovitlane i sve mu je jasnije da će sve žrtvovati za Jennifer.

— Što tražite od mene, doktore?

— Ne mnogo. Ostat ćete u Warsunu, pustiti iz zatvora svu četvoricu zatvorenika. Svoje vrijeme možete provoditi kako hoćete, ali više ne izdavajte nikakve naredbe. Ne smijete poduzimati ništa da u ovom gradu zavlada red. Grad mora opet postati divlji kao prije vašeg dolaska. Queen Hall će se opet otvoriti, a svi razbijači, koji dodu u grad, moći će činiti što ih bude volja. Ne ukazujte više nikakvu pomoć farmerima i doseljenicima, koji navrate u Warsun. Više ništa, ama baš ništa ne smijete učiniti da spriječite da Warsun postane najdivljije i najomraženije mjesto u zemlji. Svi moraju misliti da ste potkupljeni. Ovu igru igrajte dok ne prođu izbori za glavni grad. Kad Faro City postane glavnim gradom i dobije željezničku stanicu, onda

možete nestati i sa sobom povesti djevojku. Za neupućene, od sada ćete po mom naređenju igrati ulogu podmićenog maršala. Sad ćete mi pomoći!

— A ako to odbijem?

— Onda će to biti zlo za Jennifer Troop. Imam još i neke druge adute u ruci. A što biste rekli, Lonestar-Jime, da ovdje u Warsunu odjednom izbiju crne boginje?

— Ništarijo! — poviče Jim.

— Ja se samo želim na brzinu obogatiti, nasmije se Ben Chase. — Ja se samo brinem da Faro City pobijedi u trci. Poduzeće za promet građevnim i poljoprivrednim zemljištem u Faro Cityju moje je vlasništvo i ono će za nekoliko tjedana zaraditi čistih 200.000 dolara. Vama se ne može ništa drugo dogoditi, nego da vas optuže za korupciju. Sada možete ići, Lonestar-Jime. Sutra otvorite Queen Hall, a zatvorenike odmah pustite na slobodu. Onda s vašim pomoćnikom igrajte poker i prestanite se brinuti o redu i miru. A kad vas pozovem da vam izdam nove naloge, dotrčite što vas noge nose. Odsad ste moj poslušni pas, jeste li razumjeli? Van! Hahaha, ako baš želite, možete potražiti djevojku, ali time ćete uzalud gubiti vrijeme i nećete biti u gradu. Onda? Još uvijek me kanite uhapsiti? Mislim da ćete se odlučiti na to da držite začepljenu gubicu!

Jim mu ne odgovara. Gotovo posrćući izade iz liječnikove kuće. Osjeća se kao da je pijan i misli samo o tome da je Jennifer u rukama divljih ljudi. Jasno mu je da je doktor sve stavio upravo na tu kartu i da

će Jennifer stradati, ako ne posluša Bena Chasea.

— Oh, oteli su Jennifer, da bi mene imali u rukama.

Došavši do konjušnice, naglo stane. Jedna misao mu sijevne mozgom. Ulazi u staju i vidi da Wagonerovog ridana više nema u pregradi. Ali i stari konjušar je nestao. Odjednom začuje korake, a onda se pojavi konjušar. Sav je zadihan.

— Maršale, Burt Wagoner i još dva momka došli su po svoje konje, a uzeli su i jednog rezervnog. Čim su napustili staju, odjurio sam do vašeg ureda, ali sam tamo našao samo vašeg pomoćnika. Taj je kleo, uzeo jednog konja i još mi doviknuo da vas potražim. To sam i činio, ali vas nigdje nisam mogao naći.

Jim razmišlja. Mora da se to sve događalo dok je on bio kod bankara i kod liječnika. Jesse Nicol uopće nije gubio vrijeme tražeći ga po gradu i Jim može zamisliti što Jesse sada radi. Taj mali, snažni i žilavi momak sad slijedi jedan trag.

Ali kamo vodi taj trag?

Jim se usrdno nada, da Jesse zaista nije gubio vrijeme i da neće izgubiti trag koji slijedi.

Burt Wagoner i dvojica ljudi uzeli su svoje konje i povelili jedan rezervni. Jim zna da na tom rezervnom konju sjedi Jennifer. Burt Wagoner se dakle skrivao u gradu i čekao da uskoči. Najvjerojatnije je bio skriven u kući liječnika i čekao na ishod zadnjeg napada na Jima, a kada su doživjeli i taj neuspjeh, posegli su za zadnjom mogućnošću: oteli su njegovu djevojku!

Pouzdaniji Jesse Nicol ih sli-

jedi, pa ako se sve krivo završi, Burt Wagoner će se vratiti u Warsun, jer zna da će njegov salun Queen Hall opet biti otvoren. Ako još i tada Jennifer bude skrivena na nekom udaljenom mjestu, Jim neće moći ništa poduzeti protiv Burta.

Jim Ward uzdiše. Nema druge, doli čekati. Tumaranje okolinom, bilo bi sasvim besmisleno.

– Hvala! reče starom konjušaru i ode iz staje.

Uđe u ured šerifa, uzme svežanj ključeva i otključa ćelije.

– Slobodni ste i nestanite što prije – reče zatvorenicima.

– Ja sam potučen i moram držati zatvorene oči i šutjeti. Vaš veliki gazda je pobijedio. Sada ja moram izvršavati njegove naloge.

Izgovara to suho i tužno. Oni ga najprije gledaju s nevjericom, ali onda izadu iz ćelija i počnu se divlje smijati.

Smijajući se izadu na ulicu i smijajući se uđu kroz sporedna vrata saluna.

Jim stane pred vrata ureda i ugleda bucmastog liječnika kako stoji pred svojom kućom.

U salunu Specijal opet zasvijetli jedna svjetiljka. Onda iz njega izade jedan muškarac približavajući se Jimu. To je Noel Maxwell.

On se tiho nasmije.

– Onda, ponosni Lonestar-Jime – reče. – Kako se sada osjećaš? Nisam mislio da si mekušac koji zbog jedne djevojke iznevjerava svoju zvijezdu. Što sve može ljubav! Samo ne pravi nikakve gluposti. A gdje je onaj mali krivonogi?

– Nestao je – promrmlja

Jim. – Valjda mu se ne sviđa promjena klime u Warsunu. Pa ja ga sada više i ne trebam. Moja je igra izgubljena. Ako se Jennifer Troop bilo što dogodi, sve ću vas poubijati!

– Budeš li plesao po našoj muzici, ništa joj se neće dogoditi, Lonestar-Jime – odgovori Maxwell zamišljeno i ode na trag u salun.

Jim ugasi svjetiljku i sjedne za svoj stol da tamo provede sate čekanja, razmišljanja, nadanja i strahovanja za Jennifer, da provede sate očajne usamljenosti!

XI

Jim Ward je još uvijek sjedio duboko zamišljen, kad je u ured uletio Eliot Troop.

– Jennifer je nestala! Nema je! – zadihano će Eliot.

On je umoran, prašnjav i znojnan i prepun brige. Prije nekoliko minuta vratio se s otpreme robe.

Jim mu rukom pokaže na stolicu.

– Sjedni, Eliot! Ako sada obojica izgubimo živce, izgubit ćemo sve. Jenny je oteta. Ako sad mi dvojica učinimo bilo što, što se našim protivnicima ne bude svidjelo, Jennifer će to skupo platiti. Ne možemo ništa poduzeti, nego samo čekati. Ovi me momci sada imaju u šakama, a tebe također.

Eliot Troop pogleda u njega, kao da pred sobom vidi ludaka. Onda, se njegovo zdravo lice zacrvni, lupi šakom po stolu loveći zrak.

– Tko? – poviče divlje.

– Sjedni! – promuklo će Jim.

Mladić sjedne i užarenim

očima zagleda se u Jima slušajući njegov izvještaj.

— Nema dakle nikakvog smisla — završi ovaj — da se upustimo u obračun s doktorom Maxwellom i njihovim ljudima. Time bismo samo Jenny doveli u veću opasnost, možda bi ju zadesila sudbina gora od same smrti. Negdje je u nekom kampu s ruljom divljih momaka. Prije nego bilo što započnemo, moramo dobro odmjeriti šanse za Jennifer. Jesse Nicol je na tragu. To je sposoban i odvažan momak — zna sve moguće trikove. U slijedećnju traga, nema mu premca. On se nije zadržavao tražeći me, nego je odmah krenuo za otmičarima. ispravno je postupio i moramo strpljivo čekati na njega.

— A ako on ne dode? Ako ga negdje dograabe i ubiju?

— Jesse je lukav, čekat ćemo ga.

— Ne, ja neću čekati. Idem sada prijeko da dohvatim liječnika. Toliko dugo ću ga tući, dok...

— Ti to nećeš učiniti, Eliot!

— Učinit ću to! Raskomadat ću ga, ako mi ne kaže, gdje...

— Ne čini to! Noel Maxwell i njegovi ljudi stvorili bi odmah pakao. Ako nas rane ovdje u gradu, nećemo moći spasiti Jennifer. Prije nego započnemo borbu, moramo znati da se Jennifer nalazi u sigurnosti. Nećeš to učiniti. Ustrijelit će te prije nego dodirneš liječnika, a ja ti ne bih mogao pomoći, jer moram misliti na Jenny. U kampu bi joj se moglo dogoditi nešto strašno. Ne zaboravi da se nalazi među samim divljim

momcima. Idi kući, Eliot i čekaj kao i ja.

— Kukavico! — uzvikne mlađić i poleti prema vratima. — Borit ću se sâm protiv cijele te bande. Ako liječnika raskinem u komade, već će mi reći...

Više to pri izlazu i već hvata svoj kolt. Ali Jim Ward je brži. Prestigne Eliota, okrene ga za rame i udari šakom u bradu.

Njegov je udarac napola onesvijestio Eliota i Jim ga odvlače u jednu od otvorenih ćelija. Oduzme mu oružje i zaključa pravovremeno, jer Eliot opet dolazi k svijesti i svom se snagom baca na netom zaključana vrata ćelije.

Mladi vlasnik transportnog poduzeća proklinje Jima. Ovaj izlazi iz zatvorske prostorije i ne odgovara ni riječi. Zna da bi sada sve bilo uzaludno. Eliot se najprije mora smiriti.

Ali i u Jimu je isti bijes, samo je on promišljeniji i zna se svladati. Kad pomisli na djevojku, nešto se u njemu zgrči, a kad se sjeti podlog liječnika, on bi ubijao.

Ipak ne gubi glavu. Do ručka će, čekati na Jessa.

Izlazi pred vrata i u taj čas Noel Maxwell se iz brijačnice uputi prema njemu. Stane kraj Jima te ga pomno promotri.

— Jeste li umirili mladog Troopa, Lonestaru? zapita mirno.

— Morao sam ga zatvoriti u ćeliju, inače bi počeo ubijati sve oko sebe — odgovori tužno Jim.

— I bio bi ubijen! Oni momci prijeko samo čekaju na one koje u Warsunu spopadne ludilo — cereći se reče Maxwell i nastavi: — Pripazite vi dvojica

i ne pravite gluposti! Imajte uvijek na umu da život i zdravlje djevojke ovise o vašem ponašanju. Mi ćemo našu igru odigrati do kraja, a vi nas u tome nećete omesti.

Odlazi samosvjesno i zadovoljno.

Nekoliko sati kasnije u grad je stiglo nekoliko farmjera. Zauzstavili su se kod trgovine, a iz saluna Specijal izašlo je nekoliko momaka. Pridružilo im se još nekoliko koji su bili u ponovno otvorenom Queen Hallu.

Jim vidi kako se oni, približuju farmerima. Ovi su ~~se~~ pili u grupu očima tražeći pomoć od Jima. Ovaj teško proguta nakupljenu slinu, okrene im leđa i ode u ured šerifa.

Kad je iz njega izašao, shvati da su farmeri na brzinu napustili Warsun. Razbijači su opet na putu u salune. Cere se prema Jimu, ali on spuštene glave mota cigaretu. Među razbijačima su i ona četvorica, što ih je još jučer držao u zatvoru.

Doktor došeta pločnikom, zastane iza Jima i prijazno pozdravi:

– Dobro jutro, šerife! Zar farmeri i doseljenici više nisu vaši prijatelji? Koliko dugo ćete Eliota Troopa držati u zatvoru? Hahahaha! Pustite ga mirno, ako bude potrebno, mi ćemo ga već umiriti!

Smijući se, nastavi svoj put i ude u neku kuću, u kojoj ga sigurno očekuje bolesnik.

Jim šutke puši. Cigaretu mu ne prija. On je baci i pogleda prema ulazu u grad.

Cesta je sada prazna. Svi razbijači i revolveraši koji rade za Maxwella i Wagonera, a sa-

mim tim i za liječnika, sjede u salunima i doručkuju.

Upravo tada Jim na jednom prilazu gradu otkrije jahača.

To je Jesse Nicol, ali on napola visi iz sedla za koje se grčevito pridržava.

Jim mu pojuri u susret. Nađu se kod banke.

Košulja Jessea Nicola natopljena je krvlju. Njegovo lice je blijedo i upalo, a u očima mu je čudan sjaj. On je na izmaku svojih snaga.

Kad ga je Jim htio povući sa sedla, Jesse se trgne, kao da se probudio iz nekog sna.

– Pričekaj, Jime, još samo čas. Slijedio sam Wagonera i one druge koji su oteli Jennifer Troop, ali sam u brežuljcima izgubio trag. Čekao sam misleći da će se bar Wagoner vratiti u grad. Onda je zaista došao iz jednog klanca. Zaustavio sam ga, pa smo obojica zapucali jedan na drugoga. Leži ranjen uz svog mrtvog konja. Jaši prema jugozapadu, Jime, pa iza dugog lanca brežuljaka ravno na žutu uzvisinu. Nisam se mogao dulje zadržavati s Wagonerom, jer ne bih imao snage... da... dodem... da se... popnem...

Jesse Nicol zašuti i klone.

Jim ga prihvati i polegne na pločnik. Odjednom se uz njega pojavi bankar.

– Vi ste za mene gazda, Jime. Recite što da radim i ja ću izvršiti svaki vaš nalog. Za vas ću i ubijati – reče mu Steward Brown.

Jim pogleda u Jessea. Njegov prijatelj je mrtav! Diše kratko i gnjevno, ali se sjeti Jennifer i Wagonera, koji ranjen leži negdje u bregovima.

Poskoći naglo i brzo reče bankaru:

– Pustite Eliota Troopa iz zatvora, mister Brown, ali tek kad cijela rulja napusti grad za mnom. Eliot će vam sve ispričati, jer ja sada zaista nemam više vremena. Moram odmah odjahati. Wagoner je oteo Jennifer Troop!

Uskoči u sedlo Jesseovog konja koje je ljepljivo od krvi. Jim to ni ne osjeća. Okreće konja i odlazi u smjeru iz kojeg je Jesse dojahao. Nakon četvrt milje otkrije u rosnoj travi još svježiji trag svoga prijatelja. Odavde je Jesse skrenuo sa ceste. Jim je zadovoljan tim otkrićem, pa silazi s ceste i nastavlja jahati tragom u travi. Ako ga sreća posluži, trag će ga odvesti ravno do Wagonera.

U gradu međutim, barem tucet ljudi juri u najamnu konjušnicu da si pribavi konja. I doktor izlazi iz one kuće u kojoj je posjetio bolesnika. Trči prema Stewardu Brownu i Jesseu Nicolu i nekoliko sekundi bulji u mrtvog čovjeka. Onda ugleda prve jahače, koji iz konjušnice izlaze predvođeni Noelom Maxwelllom.

– Jure li ovi za šerifom? zapita doktor.

– Da, odgovara bankar, promatrajući ga ozbiljno. Doktor ga ostavlja kraj Jessea i sam pojuri u konjušnicu. Steward Brown se sagne, uprti Jesseovo mrtvo tijelo i sav zadihan ponese ga u ured gradskog šerifa.

XII

Trag Jesseovog konja je tako vidljiv da ga Jim može lako slijediti. Nakon što je prošao lanac brežuljaka, našao se u bli-

zini stijene iz koje u polukrugu izlaze klanci.

Tu je i stijena kao prekrivena žutom kapom. On se uputi ravno prema toj stijeni i još jače potjera zadihanu životinju. Jasno mu je da su sada svi razbijači i ubojice Warsuna u potjeri za njim, ali on pred očima ima samo jedan cilj: mora osloboditi Jennifer. Mora ju nekako pronaći. Nada se da će Eliot Troop i bankar nešto poduzeti. On se mora pouzdati u njihovu pomoć u trenutku kad bude oslobodio Jennifer i kada ih oboje banda bude negdje opkolila.

Tik pred ulazom u klanac vidi mrtvog konja i nedaleko od njega u sjeni jedne stijene, Burta Wagonera. On još živi, pa čak pokušava pritisnuti obarač svoga kolta, ali za to više nema snage. Izgubio je previše krvi. Wagoner lijevom rukom pritišće tijelo na mjestu gdje ga je pogodio Jesseov metak.

Jim iskoči iz sedla, te se ogleda oko sebe. Od brežuljaka ga dijeli otprilike milja i pol, a progonitelji još nisu na vidiku.

Okrene se Burtu Wagoneru, koji ga gleda očima punim mržnje.

– Gdje je djevojka, Wagoner? – zapita Jim.

– Potraži je, Lonestaru! Ti je voliš, zar ne? To mi je rekao doktor. Sretan sam što sam doživo bar još tu radost. Djevojka će uskoro nešto doživjeti. Iza toga sama će si oduzeti život! Tebi je to jasno, Lonestaru, i ispunila se moja želja da te jednom vidim zdvojnog.

Pokuša se nasmiješiti, ali umjesto toga lice mu se samo

iskrivi u bolnu grimasu. Celo mu je orošeno znojem. On je čovjek koji umire i toga je potpuno svjestan.

Jim kimne glavom.

— Sad mi se osvećuješ za mnoge stvari, ali uskoro ćeš umrijeti.

Klekne kraj umirućeg. Ovaj bulji u njega, a onda se opet iskesi:

— Lonestaru, hoću da doživim još jedan trijumf. Bio si uvijek tako ponosan. Poljubi moju blatnu čizmu i zamoli me smjerno, pa ću ti odati skrovište u kojem drže Jennifer Troop. Želim vidjeti kako me pokorno moliš.

Jim Ward teško diše, ali onda sklopi oči i učini ono što je Wagoner zahtijevao: poljubi blatne čizme umirućeg čovjeka, koji kao da je šenuo umom, te mu poniznim glasom reče:

— Molim te, molim te zbog djevojke i zbog tebe da ne umreš kao zadnji pasji sin, Burte.

— Oh, plemenitog li čovjeka! Ali ja ću ti reći, reći ću ti već i zato da doktor i Maxwell sami ne uberu sve plodove, koje su trebali dijeliti sa mnom. Odjaši u ovaj klanac. Treći poprečni procijep krivudavo vodi kroz brežuljke. Kasnije se drži uzvodnog toka potoka. Neka te on ne zavara, samo ga uporno slijedi, pa ćeš naići na kamp. Tamo se osjećaju vrlo sigurno.

— Hvala — promuklo će Jim. Gleda u odsutan pogled umirućeg čovjeka i u njemu vidi da nije lagao.

Skoči u sedlo. Osvrnuvši se za brežuljcima koje je projahao, vidi da su prvi jahači na

pomolu. Njih predvodi Noel Maxwell.

Ušavši u klanac zna da su progonitelji samo milju i pol iza njega.

Nema milosti s konjem, nego ga tjera kao izbezumljen, držeći se točno Wagonerovih uputa. Slijedi treći poprečni procijep sve do kamenja iz kojeg izvire gorski potok, koji nestaje u jednom drugom usjeku.

Jaše potokom, u kojem se konjska kopita klizu po mokrom kamenju. Jaše kroz tunel u kamenu, koji je voda izdubila u toku tisućgodišnjeg proticanja. Onda dođe do jedne ukliještene udoline, preko koje žubori voda iz drugog klanca, pa se u udolini dijeli u tri rukavca.

Jim ujaše u glavni rukavac. Voda konju dosiže do gležnjeva. Nakon druge okuke, klanac iz udoline se opet otvara u malu dolinu. Sa zapadne strane dolina u kanjonima prelazi u ravnicu.

Na ovoj visoravni pasu goveda i konji. Ona je prošarana šumicama. Desno od Jima penje se iza drveća dim prema nebu. Jim vidi nekoliko ograđenih korala i nejasno u daljini razabire nekoliko kuća.

To mora da je neki mali ranč.

Jim izvuče kolt, pa se uputi na desnu stranu. Na taj način ga drveće pred zgradama donekle štiti. Stigavši do ranča, sklizne s konja i prišulja se stražnjoj strani jedne daščare. Nekoliko puta duboko udahne te se odsulja dalje, sve do završetka daščare, tako da sada ima pregled nad dvorištem.

Tri muškarca sjede na suncu oko stola pred brvnarom. Igraju poker. Vrata brvnare desno od njih stoje otvorena. Na pragu sjedi Jennifer Troop. Jim izviri iza dašćare i po-
viče:

— Jenny, u kuću!

Muškarci za stolom poskaču, ispuste karte iz ruku i posegnu za koltovima. Pritom prokunu resko i bijesno.

Jim koristi svaku šansu, znajući da ni jedna od njih nije najpovoljnija. Došao je sam da oslobodi djevojku iz kandži razbojnika.

To ne može prijateljskim nagovaranjem. Iza njega dolazi druga banda, pa mora hitro postupati.

Pucajući uskoči u dvorište. Već prvim metkom pogada jednog od ljudi.

Onda prema njemu liznu plamičci iz dva kolta. Osjeti bolni udarac u lijevo rame, posrne, opet se ispravi i jureći dalje isprazni svoj kolt.

A Jenny još uvijek kao ukopana stoji na otvorenim vratima. Ona je samo skočila, ali nije ušla u kuću.

Kad joj se Jim približio, već su sva tri čovjeka ležala na podu. Dvojica od njih stenju, a treći leži nepomično. Jim mora prekoračiti jednog od njih da dopre do Jenny.

Ona mu potrči u susret.

— Ti si ranjen, Jime! — uzvikne.

— Ali sam još uvijek oran za borbu!

On je odgurne u brvnaru, povuče vrata za sobom, te ih zaglavi poprečnom gredom.

Brvnara se sastoji od jedne jedine prostorije.

Uzdruž zidova smještena su četiri dvostruka kreveta. Štednjak, stol s klupama, polica i mnogo kuka na zidu s obješenim sedlima, lasima, oružjem i odjevnim predmetima upotpunjuju izgled ove prostorije.

Prozori su mali i mogu se iznutra zatvoriti teškim kapcima, što Jim čini. Kapci su od tvrdog drveta s uskim prerezima poput puškarnica.

Odmah mu je jasno da je upao u gnijezdo stokokradica. Sve je uređeno za obranu od napada. Goveda, koja je Jim vidio kako pasu, sigurno su ukradena sa stočarske ravnice.

On se zadihano obrati djevojci:

— Sad se moramo braniti. Možda će nam uskoro stići pomoć. Tvoj brat i bankar Steward Brown pokrenut će nebo i pakao da nam pomognu, ali moramo izdržati do onda.

Ona ga nekoliko sekundi netremice gleda, a onda podigne suknju i ispara komad podsuknje.

— Ako mi ne daš da te previjem, uskoro nećeš biti sposoban za borbu — reče hrabro a u njenom glasu se čuje velika briga za ranjenog čovjeka.

On sjedne na klupu, pruži djevojci svoj nož i mirno pričekava da mu razreže košulju i pregleda ranu. Ipak u jednom trenutku osjeti kako je uzdrhtala i kako je duboko uzdahnula. Osjeti kako ga obuzima sve veća slabost i kako mu britka bol sijeva ramenom.

— Uzmi šaku brašna, time sam jednom uspio zaustaviti krvarenje nekom prijatelju — reče joj tvrdo — i ne budi tako

zabrinuta. Ovo nije prvi put da sam ranjen i uvijek sam se s takvim ogrebotinama mogao i dalje boriti.

– To nije samo ogrebotina – tane ti je prošlo kroz rame i skoro probilo ključnu kost.

Otrči do ugla kraj peći i dode s punim šakama brašna. Zagura ga u ranu i sveže platnenom trakom sa svoje pod-suknje. Onda donese još i dva ručnika, koji nisu bili čisti, ali su joj poslužili za ono što ih je trebala. Sve radi brzo i vrlo spretno i rana je nakon kratkog vremena prilično dobro previjena.

– Jesu li ti što učinili, Jenny? – zapita promuklo.

– Još ne! Ovi lupeži su upravo igrali poker za mene. Kartali su za mene, Jime! A ja sam čekala da mi se koji od njih približi. Dograbila bih njegov nož ili košt iz opasača. Došao si u pravi trenutak Jime! Sada si mi već drugi puta spasio život. Ali ovi razbojnici su još gori od onih ratnika. To su bijelci i zato su još gori!

Jim joj ne odgovori, nego pristupi otvoru puškarnice i proviri kroz nju. S ovog mjesta ima pregled nad verandom.

Vani je još sve mirno. Čuje se samo stenjanje dvojice ranjenika. Jim ode k vratima, otvori ih i izađe iz brvnare. Kad ga je djevojka pokušala slijediti, on joj oštro poviče:

– Ostani unutra!

Pokupi oružje i opasače s mecima trojice bandita. Kraj klupe, naslonjene su na zid brvnare i njihove puške.

Jim to sve unese u brvnaru, pa opet zatvori vrata.

– Pogledaj da li je sve

oružje napunjeno, Jenny. Uskoro ćemo se morati boriti za svoje živote. Jennifer, ako iz ove borbe izađemo živi, započet ćemo novi život. Nikada više neću nositi zvijezdu. Nikada više ne želim biti Lonestar-Jim! Da li bi voljela živjeti na ranču?

– S tobom bih živjela bilo gdje, Jime.

Više joj ne odgovara, jer vidi da su iz šumice izronili prvi jahači. Na čelu im jaše Noel Maxwell. Jahača ima sve više. Čopor zastane da se okupe i oni jahači koji su imali sporije konje.

Vidi kako Maxwell izdaje zapovijedi i kako širokim kretanjama ruku raspoređuje ljude. Ovi se odmah rasprše uokrug da bi u velikom luku zaobišli brvnaru.

– Dodaj mi pušku, Jenny – reče joj Jim promuklo. Ona mu je pruži, a on isturi cijev kroz puškarnicu i povuče obarač.

Jedan čovjek ispadne iz sedla, a svi ostali odmah poskaču sa svojih konja i potraže zaklon.

Djevojka donese Jimu klupčicu.

– Ja ću sada preuzeti stražnje prozore – reče čvrstim glasom. – Ti mi nećeš zabraniti da se i ja sama borim za svoj život, zar ne?

– Neću, Jenny, ti se zbilja moraš boriti kao lavica. Ne smijemo im dopustiti da nam se približe, jer će zapaliti brvnaru, a i puškarnice će lakše gadati iz blizine. Nakon svakog pucnja moraš mijenjati mjesto, čuješ li?

– Ja sam kći prevoznika. Već sam se nekoliko puta mo-

rala boriti kao muškarac – odgovori mu mirno.

On ju pogleda, pa joj reče:

– Ti si prava žena Zapada, Jenny. Na naše ćemo sinove i kćeri moći biti ponosni.

Tada na zidove i kapke brvnare zapljušti kiša metaka. Oni fijuču sa svih strana. Po tome Jim zna da su banditi opkolili kuću. Blizu dašćare izviri dio tijela jednog od razbojnika. Jim zapuca, ali nije pogodio jer se čovjek naglo povukao u zaklon.

Nekoliko minuta potraje tišina, a onda odjekne glas Noela Maxwella.

– Hej, Lonestare, zar hoćeš da tebe i djevojku vatrom istjeramo iz brvnare?

– Pošaljite dva nenaoružana čovjeka da odvuču dvojicu ranjenika! Od vaše trojke još su dvojica na životu! Ako je doktor s vama, može početi liječenjem vlastitih ljudi!

Jim to više Maxwellu ne samo stoga da dobije na vremenu, on zbilja neće da ranjeni ljudi iskrvare.

Vani je tišina, ali iza njega s druge strane prostorije Jennifer reče:

– Zato te tako volim, Jime! Ti si tvrdi protivnik, ali uvijek pošten. Čak i ovim ranjenim razbojnicima pred vratima pružaš priliku. Zнала sam da si takav od prvog trenutka kad sam te vidjela, i od prvog trenutka sam te zavoljela.

– Jennifer, jednog ću dana moći da ti pružim sreću koju si zaslužila.

Izvana se opet začuje jedan glas. To je glas doktora Bena Chasea.

– Hvala na ponudi, Lonestare. Da, doći ćemo po ranjenike, dva momka i ja, Lonestare! Sada ti se pruža prilika da me ubiješ!

Ben, Chase izađe iz svog skloništa. Slijede ga dvojica i idu prema brvnari da pokupe ranjene momke. Jim ih kroz puškarnicu oštro motri, ali oni su zaista nenaoružani.

Prije nego što se udaljio od brvnare, Ben Chase poviče:

– Čekat ćemo dok se ne smrkne, i onda ćemo vas vatrom istjerati iz brvnare. Jime, pa ti voliš tu djevojku, zar ne? Uživaj do večeri čari zemaljske ljubavi, a onda...

Jim zapuca i metak odbije petu s Ben Chaseove čizme. Ovaj prestrašeno uzvikne i počne bježati. Jim se gorko nasmijsao i više nije zapucao.

– Možda ima pravo – reče Jennifer iza Jimovih leđa. – Možda nam zbilja na ovome svijetu preostaje samo tih nekoliko sati do sumraka.

– Ne, to je samo varka. On mora odmah napasti, jer zna da će se tvoj brat i bankar pojaviti do večeri. On mora računati s tim da će Eliot i Brown...

Ne stigne doreći do kraja, jer vani zaori prasak iz pušaka. Kiša metaka opet zaspe zidove brvnare i teške kapke na njezinim prozorima.

– Sada dolaze! poviče Jim i zapuca na ljude koji su puzali prema brvnari. I Jennifer, koja je potrčala na stražnje prozore, počne pucati, mijenjajući mjesta.

Jedan čovjek osta nepomično ležati, a jedan drugi otpuže natrag. Ali dva su razboj-

nika uspjela doći do bunara, te im on, kao i vedrice oko njega posluže kao zaklon. Druga dvojica su se smjestila u daščaru preko puta, i tamo u zidu probila prореze za puške.

Jim okrene glavu.

— Kako izgleda na tvojoj strani, Jennifer?

Djevojka se polako okrene i nasloni na zid. Preko obraza joj teče tanki mlaz krvi od metka koji ju je okrznuo.

— Jedan se probio do ugla ove kolibe, pa se sada nalazi u mrtvom kutu — reče teško i opipa svoje krvavo lice. — Ali jednog drugog sam ranila. — Jime, sada smo ipak izgubili, zar ne?

— Tiho — šapne joj Jim i pogleda gore.

Krov brvnare pokriven je šindrom i prostorija je puna uskovitlane prašine. Jim se nasloni na zid iz puškarnicu, podigne pušku, ispali metak, repétira i ispuca cijeli magazin. Ispucava metke u razmacima od jednog pedlja, a šindra samo pršti i prostoriju zasipa svojim smrdljivim komadićima.

Onda se s krova začuje divlji krik i kotrljanje po kosini. Nakon toga pred brvnaru tupim štopotom padne tijelo pogodena čovjeka.

— Njega sam čuo na krovu! — promrmlja Jim i opet pogleda kroz puškarnicu.

Vidi kako se iz jednog ugla daščare prema njima kotrlja velika bačva. Jim pretpostavlja da dvojica plazeći potrbuške guraju tešku bačvu napunjenu zemljom ili nečim drugim što onemogućava mecima da je

probiju, pa im služi kao odličan zaklon.

Progura pušku kroz prорez na kapku i čeka. Nekad se na tren pokažu nečiji prsti na rubu bačve. Puca nekoliko puta, ali ih ne pogada.

Bačva se već toliko približila da preko nje vidi pete polegnutih muškaraca. Opet zapuca i ovaj put pogodi nečiju petu, našto se drugi muškarac baci preko bačve u mrtvi kut brvnare, gdje ga ne mogu dohvatiti meci. Ranjeni se čovjek šćučuri iza bačve i ostane tamo zaklonjen.

S druge strane brvnare zapuca djevojka.

Onda nastane zatišje. Bačva se opet polako počne kotrljati prema njima, ali Jim ne uspijeva pogoditi ranjenog čovjeka koji je gura.

Jim sada vidi da je ona napola ispunjena katranom i ogorčeno prokune. Ne može se suzdržati, iako je djevojka u njegovoj neposrednoj blizini. Ona mu pritrči.

— Što je, Jime?

— Dogurali su bačvu s katranom do ugla brvnare. Kad je potpale, kuća će za kratko vrijeme biti u plamenu — odgovori joj promuklim glasom.

— Prije nego što izgorimo, napustit ćemo kolibu i izaći na svoju posljednju borbu — odgovori djevojka. — Ali prije toga me poljubi, Jime. Hoću bar još jednom da osjetim tvoju ljubav!

Odloži svoju pušku, te se baci Jimu u naručje. Uzdigne se na nožne prste i oni se strasno poljube.

Odjednom začuju pucketanje vatre i osjete miris dima.

Zaori kreštav glas doktora Chasea:

– Kucnuo vam je zadnji čas. Birajte: vatru ili olovo!

Jim i Jennifer se ne osvrću na njegove riječi. Opet se dugo ljube. Onda djevojka prošapće:

– Život s tobom bio bi lijep, Jime, ali ne treba tražiti previše. Umrijet ću sretna, znajući da si me volio.

– Nikada! To ne može biti!

– dašće Jim. On ne misli na sebe, nego na to da ova prekrasna i dobra djevojka mora umrijeti. Banda koja ih napada je divlja, osvetoljubiva i želi ubijati.

Gotovo čitav krov već gori, a čuje se pucketanje vatre i s onu stranu zida, gdje je dogurana bačva.

Dim se širi i soba ga je već puna. Djevojka kašlje. Sad su plameni jezici zahvatili već i nutarnji dio kolibe.

– Poljubimo se za oproštaj, Jime, a onda izađimo, da se borimo s ovim pasjim sinovima.

U trenutku, kad im se usne spojiše, začuli su kako vani jedan od bandita viče:

– Na konje, ljudi! Dolazi pedeset jahača. Vidio sam ih u klancu, čujete li? Vidio sam ih, ljudi. Gradanima Warsuna priključili su se farmeri i doseljenici! Vidio sam čak i crnca iz hotela. Ovoj gomili na čelu jašu Eliot Troop i bankar. Ja bježim momci. Takvoj gomili nismo dorasli!

Glas čovjeka podrhtava od uzrujanosti. Čuje se komešanje, povici i topot kopita.

Jim i Jennifer potrče prozoru. Jim čak otvara i kapke

prozora, ali ništa ne vidi, jer ih obavijaju oblaci gustoga dima.

Vatra se sada tako razbuktala da je postala opasna za život. Jim pođe vratima i skine poprečnu gredu kojom ih je zaboravio.

– Jenny, ovaj spas dolazi zaista u zadnji trenutak! Ostanj za mojim ledima i odmah se baci na zemlju, ako čuješ da se još puca.

Uzme kolt u ruku i sagnut izađe iz goruće brvnare. I djevojka držeći u ruci pušku izađe za njim.

Dim ih tako guši da im suze teku iz očiju. Kad su se izvukli iz dima, nađu se sučelice s Noelom Maxwellom i doktorom Chaseom.

– Warsun je pobijedio, ali ti si izgubio, Lonestaru! poviče Ben Chase i zapuca u Jima.

Metak Jima pogodi u ranu i odbaci natrag. Vidi kako i iz Maxwellovog kolta metak bljesne prema njemu i ni ne osjeća kako mu desnica neprekidno pritišće obarač.

Slijedeći ga metak baca s nogu, ali padne na lijevu stranu i nastavi pucati toliko dugo dok oba napadača nisu pala kao pokošena.

Onda padne na lice i izgubi svijest.

Prošli su mnogi dani, u toku kojih se Jim dva puta kratko budio iz nesvijesti. Nakon trećeg buđenja nesta veo magle pred njegovim očima i on jasno vidje osobu, koja mu je žlicom ulijevala krepku juhu u usta.

To je njegova Jennifer.

Ona se saginje i ljubi ga u usta.

— Mi smo u Warsunu — reče ona. — Bio si devet dana bez svijesti, a kako u Warsunu više nismo imali liječnika, izgledalo je da se više nećeš ni probuditi. Ali onda je Hannibal Cezar dovukao neku staru Indijanku. Bili smo uvjereni da te još samo čudo može spasiti. Starica ti je dala neki gorki napitak, od kojeg si tri dana ležao kao mrtav. Tvoje bilo je tako slabo otkucavalo da smo svaki čas očekivali da stane. Ali onda se poboljšalo. Ponekad mi je uspijevalo da u tebe ulijem nešto krepke juhe ili vina. Izgledaš kao kostur, Jime, ali mislim da ćeš za nekoliko tjedana toliko ojačati da ćeš moći izgraditi svoj ranč.

Opet ga poljubi, pa mu u usta ulije ostatak juhe.

On opet padne u duboki san, ali to je sada san ozdravljenja, koji traje punih dvadeset sati.

Jennifer i opet sjedi na njegovom krevetu s tanjurom punim juhe.

On sad već zamjećuje i svoju okolinu. Vidi kako je Jennifer oslabila i kako je blijeda u licu.

Pod očima su joj tamni podočnjaci, ali na njenim usnama titra smiješak sreće.

Izvana dopire velika buka. Čuje se glazba i mnogi glasovi viču: Warsun! Živio Warsun! Živio novi glavni grad pokrajine, živio Warsun!

— Što se to događa? — zapita Jim.

Prije nego li mu je Jennifer uspjela odgovoriti, otvore se vrata i unutra upadnu Eliot Troop i Steward Brown.

— Warsun je s dvije trećine glasova izabran za glavni grad pokrajine — reče bankar i zajedno s Eliotom Troopom približi se krevetu.

Pogledavši Jima, opet progovori:

— Sad moramo izabrati novog šerifa i novog maršala. Je li istina da više ne želiš nositi zvijezdu, Lonestare? — zapita sa smiješkom.

— Ubuduće kanim uzgajati goveda i konje i sa svojom ženom živjeti u lijepoj i mirnoj dolini — promrmlja — Znam tu dolinu i već imam dozvolu da u njoj osnujem svoj ranč. To je najljepša dolina Arizone. Nije li ti to predaleko, Jenny?

— Kad bismo bar već bili tamo — odgovori ona odlučno.

KRAJ

Bret Harte:

PROGNANICI IZ POKER FLATA

Kad je okorjeli kockar John Oakhurst zašao u glavnu ulicu Poker Flata, shvatio je da se od prošle noći ovaj grad čudno izmijenio. Bilo je to ranog jutra u studenom 1850. godine. Dvoje-troje ljudi, vidjevši ga kako dolazi, prestadoše razgovarati i značajno se upitno pogledaju.

Lijepo i smireno lice Johna Oakhursta nije odavalo znakove zabrinutosti.

— Rekao bih da traže nekoga — pomisli — po svoj prilici mene.

Točnije, Poker Flat je »tražio nekoga«. U posljednje vrijeme grad je ostao bez nekoliko tisuća dolara, dva skupa konja a izgubio je i istaknutoga građanina. Sada se osjećao grč osveta. Tajni odbor odlučio je očistiti grad od svih odmetnika, te su dvojica ubrzo obješena, a za nekima je odmah počela potjera. Na listi osumnjičenih bilo je i nekoliko žena. Njihova profesionalna opredjeljenost dovela ih je u nedoličan položaj, o kojem će Poker Flat dati svoj sud.

John Oakhurst je ispravno zaključio kako je i on svrstan u istu kategoriju. Neki članovi tajnog odbora požurivali su stvar želeći da što prije bude obješen kao opomena drugima, a to bi ujedno mogao biti jedini način da povrate izgubljeni novac.

— I to je pravda — urlao je Jim

Wheeler, — da nam »lovu« pobere nekakav tip iz Roaring Campa!

No ovu su lokalnu predrasudu odbacili oni što su imali sreće i iz džepa Johna Oakhursta izvukli neku paru.

Oakhurst je mirno primio kaznu, svjestan neodlučnosti svojih sudaca. Bio je previše okorjeli kockar a da bi strahovao pred sudbinom. Život mu je ionako bio neizvjesna igra, u kojoj je deviza »rizik-profit«.

Naoružani ljudi odveli su odmetnike u predgrađe Poker Flata. Osim Oakhursta u skupini je jedna mlada žena, znana svojim mušterijama kao »vojvotkinja«, zatim druga koja je dobila naziv »majke Shipton«, te »ujak Billy«, osumnjičeni provalnik i poznati pijanac. Povorka nije izazvala komentare očevidaca. Kretala se u savršenoj tišini. Tek kad su stigli do vododerine, koja je ujedno i granica do koje se proteže Poker Flat, vođa skupine je održao kratak i jezgrovit govor. Po cijenu života odmetnicima je bilo zabranjeno da se vrte u grad.

Kad je pratnja otišla, prigušeni bol našao je oduška u histeričnim jecajima vojvotkinje, u mumljanju i psovanju majke Shipton i ujaka Billyja. Filozofski raspoložen Oakhurst bio je sam i tih. Mirno je slušao kako majka Shipton vrišti da bi najradije nekome prerezala

grkljan, kako vojvotkinja izjavljuje da će crknuti na cesti kao pas. Ujak Billy je svojim humorom, karakterističnim za klasu kojoj je pripadao, pokušao nasmijati družinu predlažući da svoga dobrog konja zamijeni za staru mulu koju je jahala vojvotkinja. No nije ih uspio oraspoložiti.

Cesta prema Sandy Baru privlačila je sve izbjeglice. Poker Flata. Bila je vrlo duga i trebalo je najmanje nekoliko dana jahanja da se prevali put preko planine. U kasno godišnje doba družina je ubrzo iz vlažnih predjela u obroncima planina prešla u hladniju zonu Sierrasa. Put je bio uzak i težak. U podne je vojvotkinja kliznula sa sedla i pala, a svoje ponašanje je objasnila kao kategorično odbijanje daljeg putovanja. Svi su se zaustavili, odlučivši da se neko vrijeme odmore.

Okolica je bila divlja. Pošumljeni polukrug, sa tri strane okružen granitnim stijenama, blago se uzdizao prema vrhu strmine visoko iznad doline. Bilo je to bez sumnje najprikladnije mjesto za odmor i logorovanje, ako se u toj situaciji na to uopće moglo misliti. Oakhurst je znao da su prešli već pola puta do Sandy Bara i da još nije preporučljivo duže zadržavanje. Ovu je činjenicu izložio suputnicima, uz svoj tipičan filozofski komentar da je glupo »odustati od igre koja još nije završena«. No bili su opskrbljeni alkoholom, koji im je u ovoj nuždi zamijenio hranu, toplinu i domove. Nije trebalo mnogo pa da ga počnu osjećati. Ujak Billy je iz ratobornog stanja naglo prešao u raspoloženje omame, a vojvotkinja je postala vrlo sjetna i plačljiva. Majka Shipton je zahrkala. Jedino je Oakhurst ostao uspravan, i naslonjen na stijenu dugo je gledao lijepu prirodu.

Oakhurst nije pio. To bi štetilo njegovoj profesiji, koja je zahtijevala mirnoću, ravnodušnost i prisutnost duha u svakom trenutku, kako bi on to rekao svojim jezikom: »taj si luksuz ne mogu priuštiti«. Gledajući ostale, prvi put osjeti samoću i ispraznost svog života i nekadašnjih navika. Očisti prašinu s odjeće i opere ruke i lice, zaboravivši na trenutak dosadu. Vjerojatno mu nijednom nije palo na um da se odvoji od svojih suputnika za koje u ovom trenutku nije mogao ništa osjećati osim sažaljenja. Ali u njemu je gorjela želja za uzbuđenjem. Pogledao je ogromne stijene što su se uzdizale visoko u plavetnilo, iznad šume borova i doline koja je već pomalo uranjala u tamu. Razmišljajući tako, iznenada začuje kako ga netko zove.

Uskom stazom spustio se jahač. Oakhurst prepozna svježe lice Toma Simsona, zvanog »nevini«, iz Sandy Bara. Upoznao ga je prije nekoliko mjeseci prilikom jedne »male igre« i savršenom je mirnoćom zaradio nekih četrdeset dolara – pravi imetak – od toga bezazlenog mladića. Kad je igra završila, Oakhurst ga je dogurao do vrata i rekao:

– Tommy, dobar si ti čovjek, ali kao kockar ne vrijediš ni pišiva bobu. Ne pokušavaj se više kockati sa mnom.

Vratio mu je sav izgubljeni novac, izgurao ga iz slobe i učinio od njega odanog roba Toma Simsona.

Sjećanje na taj dan osjetilo se u Tomovu srdačnom pozdravu pri susretu s Oakhurstom. Krenuo je, reče, u Poker Flat u potrazi za srećom.

– Sam? – začudi se Oakhurst.

– Ne baš sam. Zapravo, pobjegao sam s Piney Woods. Dugo godina bili smo zaručeni, ali se stari

Woods protivio našem vjenčanju. Zato smo odlučili otići u Poker Flat i tamo zajedno živjeti.

Tom je bio umoran i iscrpljen od dugog puta. Bila je prava radost naći za odmor mjesto poput ovog. Dok je Oakhurstu prepričavao svoj život, iza bora izronila je Piney, bljeđa petnaestogodišnja djevojka, i tiho dojahala do svog momka.

Oakhursta su rijetko u životu mučili osjećaji, a još manje lijepo ponašanje, no neki mu je osjećaj govorio da Tomova situacija nije najsretnija. Kad je ujak Billy otvorio usta da nešto kaže, Oakhurst ga snažno udari nogom i on shvati da nije dovoljno trijezan i da je najbolje da se ne miješa. Oakhurst pokušava nagovoriti Toma da se ne zadržava već da nastavi put. No sve je bilo uzaludno. »Nevini« je uspio uvjeriti prisutne da je opskrbljen svim što mu je potrebno za logorovanje.

— Piney može biti s gospodom Oakhurst — reče pokazujući na vojvotkinju, — a ja ću se već neka-ko snaći.

Samo je Oakhurstova čizma mogla odvratiti ujaka Billyja da ne prasne u smijeh. Morao je promijeniti mjesto odmora sve dok ga ne prođe napad smijeha. A kako mu je bilo teško šutjeti, morao se povjeriti najbližem stablu da bi zaboravio udarac u stražnjicu. Kad se vratio, svi su sjedili oko vatre. Činilo se da prijateljski razgovaraju. Piney je oduševljeno pričala s vojvotkinjom, koja već danima nije pokazala ovakvo zanimanje za razgovor. »Nevini« je na isti način pokušao animirati Oakhursta i majku Shipton.

— Kakav piknik! — naruga se Billy.

Iznenada ga obuzme luda ideja. Osjetivši miris alkohola, u njemu proradi životinjski instinkt, no istog se trena uspije savladati.

Kad se spustila noć, lagani vjetar je njihao vrhove borovih grana. U pokrajnoj, na brzinu sklepanoj kolibi, spavale su žene. Prije odlaska na počinak Tommy je nježno poljubio svoju dragu. Vojvotkinja i majka Shipton bile su toliko omamijene alkoholom da bi jedva i grom čule, a kamoli ovakvu nježnost. Ubrzo su počele hrkati. Vatra se ugasila i svi su pozaspali.

Oakhurst je imao lagan san. Pred jutro se probudio, ukočen od hladnoće. Vjetar je snažno puhao. Obrišavši lice rukama, zamijeti — snijeg. Ustane i pomisli kako bi bilo najbolje probuditi ostale. Bilo bi glupo gubiti vrijeme u ovakvoj situaciji. Okrene se prema mjestu na kojem je ležao ujak Billy. No njega nije bilo. Obuzme ga sumnja i on opsuje. Pođe da ustanovi da li su sve mule na broju. Na mjestu gdje su trebale prenočiti nije više bilo nijedne. Kako je padao snijeg, trag se sve slabije vidio.

Kad je prigušio prvi napad bijesa, mirno se vrati do ugašene vatre. Ostale nije probudio. »Nevini« je spokojno spavao, s osmijehom na tom dobroćudnom i otvorenom licu. Njegova draga Piney ležala je pored svojih zaštitnica blažena izgleda.

Oakhurst povuče pokrivač preko ramena i stisnuvši ruke odluči pričekati dok ne svane. Polako se razdanjivalo i blještavilo snijega udaralo je u oči. Sav je krajolik bio čudesno izmijenjen. Oakhurst pogleda preko doline i shvati da su zatrpani u snijegu.

S preostalom opremom i hranom što je pukim slučajem stavljena u kolibu i tako izbjegla gramzivosti ujaka Billyja, društvo je skromno moglo preživjeti desetak idućih dana.

— Samo ako si voljan hraniti nas onim što ti je ostalo — reče Oak-

hurst Tomu – preživjet ćemo, a ako nisi, što bih ti i ja predložio, pričekat ćemo dok se Billy ne vrati sa svojim namirnicama.

Iz nekog zagonetnog razloga Oakhurst nije mogao društvu otvoreno reći kako je Billy lopovski sve pokupio i pobjegao. Bilo mu je lakše zajedno s njima nagađati da je zalutao u okolišu jureći za mulama što su pobjegle. Pri tom je upozorio vojvotkinju i majku Shipton da drže jezik za zubima, jer su one, dakako, znale za nevjeru svoga kompanjona.

– Ionako će uskoro shvatiti tko smo i što smo – značajno je dodao – i zaista nema smisla da im sad tjeramo strah u kosti.

Ne samo što mu je Tom Simson dao na raspolaganje sve što je imao, već je, čini se, uživao u toj odjeljenosti od svijeta.

– Uživat ćemo ovaj tjedan, a u međuvremenu će se snijeg otopiti pa ćemo zajedno krenuti dalje – radosno će on.

Njegova radost i Oakhurstova mirnoća djelovale su dobro na raspoloženje ostalih. Tommy je pomoću borovih grana napravio privremeni krov nad kolibom, a vojvotkinja je poučila Piney kako da ugodno uredi unutrašnjost.

– Rekla bih da ste u Poker Flatu naučili mnogo lijepih stvari – reče Piney.

Vojvotkinja naglo okrene glavu kao da hoće nešto sakriti, obrazi joj se zažare, a majka Shipton upozori Piney da ne brblja previše dok radi. Kad se Oakhurst vratio s kratkotrajne šetnje, začuje smijeh. To ga uznemiri i odmah pomisli na viski koji je sakrio u spremište.

– Ipak, ne čini se da je od viskija – primijeti kockar.

Kroz snježno blještavilo zamijeti plamen i skupinu oko vatre.

– Vražje li šale! – promrmlja

Oakhurst. Nije se nikad saznalo da li je Oakhurst zajedno s viskijem sakrio i svoje karte, no majka Shipton je potvrdila da nikad više nije izgovorio riječ „karte“. Večer su proveli u ugodnom raspoloženju. Tom se pokazao kao izvanredan zabavljač: izvukao je odnekud usnu harmoniku i zasvirao. Piney Woods ga je pratila svojim umilnim glasom. Na kraju su svi počeli pjevati i veselju nije bilo kraja.

Oko ponoći se vrijeme smirilo. Oblaci su se razili i nebo se osulo zvijezdama. Oakhurst se nije zadovoljavao s malo sna. Život kockara kakav je donedavno vodio naučio ga je da izdrži s nekoliko sati odmora, no sad mu se to činilo glupo. Ispričao se Tomu, rekavši „da bi uvijek bio mamuran kad se ne bi propisno odmorio“.

– Od čega? – upita Tom.

– Od pokera, dakako – odgovori Oakhurst. – Kad jednom počneš dobivati, kad ti se nasmiješ sreća, nema umora. Sreća te, zapravo, odvuče u ponor iz kojeg nema povratka. Sreća – zamišljeno nastavi kockar. – A sve što saznaš o njoj jest da je nestalna. Iznevjeri te kad se tome najmanje nadaš. Loše nam ide otkad smo otišli iz Poker Flata. No i sam ćeš to jednog dana shvatiti. A dokle možeš držati karte a da ti se ruke ne tresu, sve je u redu, mali moj – nasmiješ se Oakhurst.

Osvanuo je treći dan. Sunce se probijalo kroz snijegom posute grane borova dok su prognanici iz Poker Flata stavljali na stranu hranu za taj dan. Bili su sa svih strana okruženi nanosima snijega i nemilosrdnim, bijelim morem, što se daleko protezalo dolinom, u podnožju visokih, strmih stijena. Dan je bio vrlo čist te se iz daljine moglo vidjeti kako se izvija dim iznad nekoga pastirskog sela. Vidjevši to, majka Shipton ne propusti priliku da i

ovaj put ne uputi sočnu kletvu Poker Flatu. Bilo je to jedino što je mogla učiniti, pa je iz tog razloga dala rečenici poseban ton svečanosti, koji samo njoj pristaje u ovakvim trenucima.

— Sad mi je lakše — provjerljivo će vojvotkinji. — Dodi ovamo i psuj do mile volje, dobro ćeš se osjećati, vidjet ćeš.

Potom odluči posvetiti malo pažnje »maloj«. Tim su imenom obje rado oslovljavale Piney Wood. Piney više nije bila dijete, no s pravom su je tako zvale da bi naglasile činjenicu što je »mala« prava i što, za razliku od njih, ne psuje.

Kad se ponovno spustila noć, zvuci harmonika uklopili su se u idiličnu atmosferu treperave logorske vatre. Ali ne zadugo. Glazba nije mogla nadomjestiti nestašicu hrane i smiriti prazne želuce. Piney je došla na sjajnu ideju — umjesto harmonike pričat će priče. Da nije bilo »nevinoga«, ova bi ideja propala, jer ni Oakhurst ni njegove družice nisu namjeravali pričama dovesti u vezu svoja ne baš sjajna životna iskustva. Prije nekoliko mjeseci Tomu je slučajno dospio u ruke neki prijevod »Ilijade« i još se jasno sjećao svih priča. Nije imao dara za doslovno citiranje stihova, ali je u svom narječju mogao lijepo prepričati sve što je u »Ilijadi« pročitao. Tako su te noći Homerovi bogovi bili u društvu s prognanicima iz Poker Flata. Oakhurst je zadovoljno slušao kako im Tom priča o Grčkoj i Troji. Najviše ga se dojmila »Ash-peta«, kako je Tom nazvao brzonogog Ahila.

Tako je pomoću harmonike i Homerovih priča i bez mnogo hrane prošlo sedam dana. Sunce ih je uskoro iznevjerilo i iz olovnog neba počeo je padati gusti snijeg. Svakim su danom nanosi bili sve viši i bijeli se krug oko njih sve više stezao,

dok se na kraju nisu našli iza ledenih zidova što su im zlokobno stršali nad glavama. Vatru je bilo sve teže zapaliti, čak i pomoću nešto preostalih suhih grana što se našlo u tužnoj oazi. Ipak se nitko nije žalio. Tom i Piney su se držali za ruke i zaljubljeno se gledali. Bili su sretni. Vojvotkinja je bila življa nego ikad i sad je preuzela svu brigu oko Piney. Majka Shipton, nekad najsnažnija od svih, izgledala je blijedo i bolesno. U ponoć desetog dana pozvala je Oakhursta.

— Odlazim — reče drhtavim glasom — ali ne spominji to ostalima. Ne budi mi djecu. Uzmi zamotuljak ispod moje glave i otvori ga.

Oakhurst je poslušao. U njemu je bila sva hrana koju je majka Shipton dobila za ovih deset dana. Ništa nije okusila.

— Daj to djetetu — ona pokaže na Piney, koja je spokojno spavala.

— A sama si umirala od gladi — reče kockar.

— Ako se to tako može nazvati — reče ona mirno, okrenuvši lice prema zidu.

Tako je majka Shipton neprijetno otišla, ostavivši zauvijek prognanike iz Poker Flata.

Idućeg se dana nije čuo zvuk harmonike. Kad su pokojnicu zakopali u snijeg, Oakhurst povede Toma na stranu i pokaže mu par zimskih čizama koje je napravio od kože sa starog sedla.

— Tome, još imaš jedan posto izgleda da se spasiš — reče pokazujući na Piney — a to je tamo — do da okrenuvši se prema Poker Flatu. — Ako uspijete stići za dva dana, spašeni ste.

— A ti? — upita Tom Simson.

— Ostajem ovdje — kratko odgovori.

Na rastanku se ljubavnici još jednom zagriše.

— Zar ideš i ti — upita vojvotki-

nja vidjevši Oakhursta kako čeka da isprati mladića.

– Samo ću ga ispratiti do kanjona – odgovori. Potom se brzo okrene i poljubi je. Njeno blijedo lice zazari se od uzbuđenja, a ruke joj zadršću.

Kad se spustila noć, Oakhurst se još nije pojavio. Nastupila je snježna oluja. Ložeći vatru, vojvotkinja zamijeti da je netko ostavio gorivo koje bi moglo održati vatru još nekoliko dana. Suze joj navru na oči, no htjede ih sakriti od Piney.

Te noći nijedna od njih nije mogla zaspati. Kad je svanulo, shvatile su svoju sudbinu gledajući se ravno u oči. Ni riječi nisu progovorile. Prihvativši ulogu jače žene, Piney je čvrsto zagrla. U tom su položaju provele dan. Oluja kao da nikad nije bila toliko žestoka. Lomeći okolne borove, vjetar je nanose snijega bacio u samu kolibu.

Do jutra se vatra potpuno ugasila i sad je nisu mogle ponovno naložiti. Kako je svanjivalo, vojvotkinja se sve više pripijala uz Piney, a onda je, poslije tolike šutnje, progovorila.

– Piney, znaš li moliti?

– Ne znam, draga – mirno odgovori Piney.

Ne znajući ni sama zašto, vojvotkinja odahne s olakšanjem i naslo-

nivši glavu na Pineyino rame više ne progovori ni riječi. Uskoro obje spokojno usnuše.

Vjetar je utihnulo, kao da se bojao da ih ne probudi. S borovih grana klizile su ogromne plahte snijega i duboko sakrivale mjesto na kojem je nekad bio kamp s prognanicima iz Poker Flata. Činilo se da je zamešten zauvijek svaki trag života.

Žene se nisu budile iduća dva dana. Nisu ih mogli probuditi ni glasovi ljudi, ni lomljava okolnih grana. Kad su ih izvukli iz snijega, i s blijedih lica obrisali snijeg, zbog tišine što im se uvukla u oči i kosu, bilo je čak teško prepoznati onu što je u Poker Flatu toliko griješila.

A na kraj gudure, na najvećem boru, zabijena lovačkim nožem u koru bora, pronašli su tref dečka. Čitkim rukopisom na karti je pisalo:

POD OVIM DRVETOM

LEŽI TJELO

JOHNA OAKHURSTA

kojeg sreća nije poslužila 23. studenog 1850. a nasmiješila mu se 7. prosinca 1850.

S metkom u srcu, no i sad miran kao što je to za života bio, pod snijegom leži čovjek koji je nekad bio najjači i najslabiji prognanik iz Poker Flata.

U PRIPREMI

P. Ketchum:
ČOVJEK IZ GRANITA

LJETNI KVIZ

ALBUM RAZONODE ZA
CJELU PORODICU

KRIŽALJKE • REBUSI • ANAGRAMI
TESTOVI • PRIČE • ŠAH • IGRE
NA LJETNE TEME

KOLOR-SKANDINAVKE
NA TEMU MIS-a

3000 000 DINARA NAGRADE!

112 STRANICA
20 DINARA